

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra bohemistiky

Bakalářská práce

**Analýza mluvených projevů moderátorů televizních
novin (Nova, Prima, ČT)**

Analysis of spoken utterance of TV news presenters
(Nova, Prima, ČT)

Michaela Kopečková

česká filologie

Vedoucí práce: **PhDr. Petr Pořízka, Ph.D.**

Olomouc 2011

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla veškeré zdroje, které jsem při své práci použila.

V Olomouci dne 15. 8. 2011

Michaela Kopečková

Poděkování

Děkuji PhDr. Petru Pořízkovi, Ph.D., za příkladné vedení mé práce, cenné rady a ochoty pomoci při shánění těžko dostupných materiálů. Dále bych chtěla poděkovat Vydavatelství Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze za zaslání potřebných materiálů.

Obsah

Úvod	7
I. Teoretická část	9
1. Masová média a jazyk	9
1.1. Masová média a jejich funkce	9
1.2. Zpravodajství	9
1.3. Mluvený projev na televizní obrazovce	10
1.3.1. Požadavky na moderátory	11
2. Ortoepie a ortofonie	12
2.1. Ortoepie	12
2.2. Ortofonie	13
3. Realizace fonémů a ortoepická pravidla	14
3.1. Vokály	14
3.2. Konsonanty	15
3.3. Hláskové změny v proudu řeči	18
4. Suprasegmentální jevy	20
4.1. Členění souvislé řeči	20
4.1.1. Výpovědní úsek	21
4.1.2. Výpověď	21
4.1.3. Promluva	21
4.2. Přízvuk	22
4.2.1. Slovní přízvuk	22
4.2.2. Větný přízvuk	22
4.3. Pauza	23
4.4. Intonace	24
4.4.1. Kadence	24
4.4.2. Antikadence	25
4.4.3. Polokadence	27
4.5. Mluvní tempo	27
5. Řečové nedostatky	29
5.1. Chybná výslovnost vokálů	29

5.2. Chyby ve výslovnosti konsonantů	30
5.3. Vady řeči	30
II. Praktická část	32
1. Zaměření	32
1.1. Analýzy z roku 1999 a 2003	32
1.1.1. Analýza 1999	33
1.1.2. Analýza 2003	35
1.2. Materiál	37
1.3. Mluvčí	37
1.3.1. TV Nova	38
1.3.2. TV Prima	38
1.3.3. ČT 1	39
1.4. Postup při analýze	39
1.4.1. Zkoumané jevy	40
1.4.1.1. Segmentální rovina	40
1.4.1.2. Suprasegmentální rovina	40
1.4.1.3. Ostatní jevy	41
1.5. Fonetická transkripce	41
1.5.1. Vokály	42
1.5.2. Konsonanty	42
1.5.3. Suprasegmentální jevy	43
1.5.4. Ostatní značky	43
2. Analýza	44
2.1. Vokály	44
2.2. Konsonanty	46
2.3. Mluvní tempo	50
2.4. Intonace	51
2.5. Členění výpovědi	52
2.6. Vady řeči	54
2.7. Spisovnost	55

2.8. Překnutí a nesrozumitelnost	56
2.9. Celkové hodnocení	57
2.10. Pořadí moderátorů a televizních stanic	58
Závěr	60
Anotace	62
Resumé	63
Literatura	64
Seznam příloh	66

ÚVOD

Pro svou bakalářskou práci jsem si zvolila téma Analýza mluvených projevů moderátorů televizních novin. Na tuto problematiku jsem se zaměřila z toho důvodu, že jako divačka hlavního televizního zpravodajství pozoruji i projev moderátorů a v jistých ohledech mi přijde jejich mluva nedostatečná z hlediska výslovnostní normy. Chtěla jsem tedy důkladně analyzovat jejich mluvu, abych si svůj názor potvrdila nebo vyvrátila. Myslím, že moderátoři hlavního zpravodajství by měli hovořit spisovně a hlavně srozumitelně. Měli by být řečovým vzorem pro celou společnost.

Toto téma není v oblasti lingvistiky ničím novým. Na projev jednotlivých moderátorů se zaměřovali lingvisté již v letech minulých. Moderátoři se však v průběhu času střídají a také jejich projev se určitě mění současně s celkovým vývojem jazyka. Právě proto jsem se rozhodla provést analýzu, abych mohla poukázat na současný stav jazyka těchto mluvčích.

Vybrala jsem si moderátory televizních stanic Prima, Nova a ČT 1. Mohu tak porovnat nejen úroveň jednotlivých mluvčích, ale i úroveň televizních stanic.

Má práce je rozdělena na dvě části: teoretickou a praktickou. V teoretické části shrnuji obecné údaje a poznatky, které se vztahují k tématu této práce. Zabývám se masovými médii, ortoepií, fonetickými a fonologickými jevy segmentálními a suprasegmentálními a řečovými nedostatky, které se mohou u mluvčích projevit.

V praktické části nejdříve obecně popisuji zaměření práce, materiál k analýze a postup při analýze. Tato část také obsahuje stručný popis metodiky a výsledků sond z roku 1999 a 2003 (Janíková, 2001, s. 178; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 53). Výsledky mých vlastních dílčích analýz jsou prezentovány mj. i formou tabulek, ve kterých moderátory bodově ohodnocuji. Toto hodnocení pak komentuji, dokazuji na konkrétních příkladech a srovnávám s analýzami studií z roku 1999 a 2003.

V závěru vlastní analýzy porovnávám veškeré výsledky jednotlivých moderátorů i televizních stanic.

Při zpracování praktické, ale často i teoretické části jsem pracovala s údaji předešlých analýz, publikovaných na toto téma v lingvistickém časopise *Čeština doma a ve světě*. Sloužily mi především k porovnávání minulé a současné situace mluvené češtiny v televizním zpravodajství a ke srovnání úrovně mluvních projevů jednotlivých moderátorů.

Cílem předkládané bakalářské práce je mj. odpovědět na tyto čtyři otázky: zda se úroveň mluvčích, kteří se objevují v analýzách minulých i mé současné, zlepšila, zhoršila nebo je neměnná, zda je jazykový projev mluvčích ovlivněn místem pobytu a vzděláním, kteří moderátoři a která televizní stanice je pro diváky z hlediska jazykového nejpříjemnější (tj. nejméně porušují ortoepickou normu). Nakonec bych si chtěla odpovědět na nejdůležitější otázku: zda mohu vnímat tyto mluvčí jako řečové vzory pro českou společnost.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. MASOVÁ MÉDIA A JAZYK

1.1. Masová média a jejich funkce

Termínem masová média označujeme komunikační prostředky, které jsou schopny oslovit velké množství lidí v různých sociálních prostředích. Slouží tedy k šíření informací. Patří k nim noviny, časopisy, rozhlas, televize a internet. S vývojem společnosti těchto komunikačních prostředků stále přibývá. Nevýhodou masových médií je menší možnost okamžité zpětné vazby, jelikož mluvčí a posluchač nejsou v přímém kontaktu. Posluchač je v tomto případě spíše pasivní. Výjimkou je internet, kde je rychlá zpětná vazba možná a častá, např. komentáře k článkům apod. (srov. Mičienka - Jiráček, 2007, s. 17).

Rozvoj masových médií je spojen s technickým pokrokem. Možnosti tisku, vysílání či přenosu informací přes internet ovlivňují dnešní podobu masové komunikace (srov. Tamtéž, s. 18).

Masová média mají mnoho funkcí. Jsou zdrojem přenosu informace a tím ovlivňují i společnost, poskytují výklad o sociální realitě a kultuře, jsou také klíčem ke slávě a postavení známé osobnosti. Dále jsou prostředkem zábavy a také běžným způsobem trávení volného času (srov. McQuail, 2002, s. 21).

Jaroslav Bartošek však upozorňuje, že v dnešní době se stává prioritou masových médií nikoliv sloužit veřejnosti, ale spíše vytvářet zisk (srov. Bartošek, 2008, s. 6).

1.2. Zpravodajství

Zpravodajství bývá nejvýznamnější součástí všech médií. Poskytuje informace o událostech, které bychom sami většinou ani nezachytili. To, co se objeví ve zprávách, je pro nás reálné a informace bereme jako fakta. Proto by zprávy měly být objektivní, nestranné a vyvážené (srov. Mičienka - Jiráček, 2007, s. 49).

Z hlediska jazykového by mluvená zpráva měla být stručná, věcná, měla by obsahovat kratší věty, málo synonym, malé množství rozvíjejících členů,

aktivní slovesné tvary a spisovnou slovní zásobu i tvarosloví (srov. Bartošek, 2008, s. 12).

1.3. Mluvený projev na televizní obrazovce

Projev moderátorů hlavního zpravodajství bývá většinou čtený a připravený (srov. Janíková, 2001, s. 178). Čtení zpráv může být náročnou činností a při nedostatečné přípravě při ní může docházet k poruchám artikulace nebo souvislé řeči v podobě koktání či přerázení. Naprosto nevhodným mluvčím je moderátor s vadou řeči (srov. Bartošek, 2008, s. 17).

Bartošek také dodává, že zdrojem nevhodné mluvy ve zpravodajství je i špatná volba moderátorů s nízkým věkovým průměrem a nízkou profesní úrovní (srov. Tamtéž, 2008, s. 6).

Mluvený projev se z artikulačního hlediska dělí na implicitní (náznakový) a explicitní. S implicitní mluvou se setkáváme ve spontánních projevech. Mluvčí vyslovuje hlásky nedbale, což vede k nesrozumitelnosti, a posluchač potřebuje k porozumění znát kontext.

Explicitní mluva bývá zřetelná a srozumitelná. Mluvčí artikuluje přesně, proto nemá posluchač problém porozumět i kratším úryvkům bez kontextu (srov. Machač, 2008, s. 36).

Bohuslav Hála rozděluje mluvu ve sdělovacích prostředcích do tří kategorií, a to na mluvu pečlivou, pohodlnou a nepečlivou.

Pečlivá mluva je charakterizována správnou artikulací a snahou o dobrý zvukový výsledek mluvního projevu. Je zde tedy požadována precizní výslovnost. Měla by být závazná pro mluvčí, kteří hovoří spisovnou češtinou, tedy i pro moderátory (srov. Hála, 1962, s. 377). Pečlivou mluvu můžeme přirovnat k mluvě explicitní.

Mluva pohodlná je mluva běžná a využívají se v ní i prvky nářečí nebo tzv. obecné češtiny. Artikulace nemusí být tak přesná a zjednodušování hláskových skupin je běžné (srov. Tamtéž, s. 380). Odpovídá tak mluvě implicitní.

Nepečlivá mluva je typická pro argot a mluvu mládeže. Jedná se o úmyslnou a nedbalou deformaci jazyka (srov. Tamtéž, s. 381).

Moderátor by měl ovládat výslovnostní normu a jeho projev by měl být pečlivý, spisovný, kultivovaný a srozumitelný.

Z hlediska zvukového projevu upozorňuje na jisté nedostatky např. i Zdena Palková. Díkce, intonace a tempo jsou důležitými faktory, které ovlivňují obsah sdělení, aby byl srozumitelný. Vše udává mluvčí, který by se měl snažit hovořit tak, aby to bylo co nejsrozumitelnější pro posluchače. Toto zejména platí pro moderátory, protože mají představovat řečový vzor (srov. Palková, 2008, s. 19).

Vlivem řeči, kterou člověk slyší, se vyvíjí jeho vlastní mluvní činnost, proto je mluva moderátorů tak důležitá. Nejenže mají působit jako řečový vzor, ale jejich řeč vypovídá o stavu jazyka a jeho kultuře. Dle Palkové ale dnešní analýzy ukazují spíše opak: negativní výsledek analýz moderátorů coby řečových vzorů. Největší problém vidí v intonaci, příliš rychlém tempu a deformaci vokálů (srov. Tamtéž, s. 20).

1.3.1. Požadavky na moderátory

Jak bylo již zmíněno výše, asi největším požadavkem na moderátora je, aby plnil funkci řečového vzoru. S tím souvisí dalších nároky na mluvní projev těchto mluvčích.

Jedním z nich je nutnost přizpůsobit se posluchači. Divák je totiž v televizním i rozhlasovém světě prvořadý. Měl by porozumět mluvčímu bez velké námahy, zásadním požadavkem je tedy srozumitelnost. Nedbalá a náznaková mluva nutí posluchače, aby vynaložil velké úsilí pro porozumění, nebo si dokonce doplňoval informace sám z kontextu.

Také je důležité, aby byl projev spisovný. Tvůrci zábavní produkce však pokládají pečlivou, ortoepickou výslovnost za škrobenou a spíše dávají přednost mluvě, která je „bližší obyčejnému divákovi“ (srov. Hedvábná, 2008, s. 32).

Jak uvádí Barbora Hedvábná, spisovnost na televizní obrazovce hodnotí negativně i někteří odborníci (Hedvábná konkrétně zmiňuje Václava Cvrčka). Ti se domnívají, že fonetické neumožňují lidem hovořit tak, jak je pro ně přirozené (srov. Tamtéž, s. 32).

Hedvábná ale dodává, že veřejný projev je ještě stále určen spisovným standardem (srov. Tamtéž, s. 32).

V souvislosti se spisovností kritizuje Jaroslav Bartošek mluvu moderátorů ČT. Stále více se v jejich projevu objevují hovorové prvky, a to právě proto, aby se přiblížili divákovi (srov. Bartošek, 2008, s. 15).

Dalším jevem, který je nežádoucí, neodpovídá mluvenému standardu a mluvčí by se ho měl vyvarovat, je hyperartikulace, která se projevuje přepjatou výslovností a snaží se psanou formu převést přesně do podoby mluvené. V takové případě vyslovíme například alveolární [n] ve slově [tenkí], ačkoliv by tam mělo být [ŋ] velární (srov. Machač, 2008, s. 36).

Kromě těchto zásadních jevů by se u moderátorů neměla vyskytovat řečová vada, neměl by užívat nářečních prvků ani svou mluvu stylizovat. Nežádoucí je také např. ironické vyznění závažné zprávy (srov. Tamtéž, s. 37).

Mluva moderátora by měla být profesionální, tedy srozumitelná, spisovná, kultivovaná a pečlivá. Mluvčí by neměl mít žádnou řečovou vadu a jeho projev by neměl být doprovázen emocemi.

2. ORTOEPIE A ORTOFONIE

2.1. Ortoepie

Ortoepií nazýváme správnou spisovnou výslovnost. Ortoepie se tedy zabývá mluvenou formou jazyka, konkrétně výslovností hlásek nebo jejich skupin v rámci větších souvislých významových celků. Je protějškem spisovného projevu psaného a stanovuje pravidla pro spisovný projev mluvený (srov. Daneš, 1954, s. 73). Znalost těchto pravidel zajišťuje srozumitelnost a kultivovanost promluvy (srov. Krčmová, 2007, s. 172).

Při ortoepii tedy vnímáme výslovnost hláskových skupin. Tato výslovnost může být explicitní a náznaková. Při explicitní výslovnosti je charakteristická správná artikulace, tedy správné nastavení mluvidel pro každou hlásku. Náznaková výslovnost bývá rychlá a nedbalá. Mluvidla se při ní nedostávají do krajních poloh a vzniká tak kolísavý zvuk výsledné jednotky (srov. Palková, 1994, s. 320).

Hála definuje ortoepickou výslovnost takto: *„Ortoepická výslovnost je skutečně existující, přirozená a na konvenci založená výslovnost, která jako nedílná součást spisovného jazyka plní jeho celonárodní sdělovací funkci; je to výslovnost uživatelů spisovného jazyka po celém jazykovém území, snažících se o spisovný projev kultivovaný po všech stránkách, z hlediska výslovnosti tedy prostý zvláštností nářečních, místních a individuálních.“* (srov. Hála, 1967, s. 10).

2.2. Ortofonie

Ortofonie se zabývá spisovnou realizací jednotlivých hlásek v jazyce a je tak součástí ortoepie. Nesprávné znění hlásek se většinou objevuje u mluvčích s vadou řeči a jejich nápravou se zabývá už spíše logopedie. Ačkoliv je ortofonie úzce spojena s ortoepií, není zásadou, že mluvčí s vadou řeči musí nutně porušovat pravidla ortoepická (srov. Krčmová, 2007, s. 172).

Z oblasti ortofonie budu sledovat správnou výslovnost jednotlivých hlásek, abych mohla rozpoznat vady řeči.

Jak uvedl Hála, ortoepie je zvláště důležitá při veřejném projevu. Měla by být tedy závazná pro učitele, divadelní herce, řečníky a rozhlasové či televizní moderátory (srov. Hála, 1967, s. 7).

O kultivované mluvě, která by měla být oproštěna od různých nežádoucích prvků, hovořil už Mathesius, který říkal, že taková mluva je základem pro školy, divadlo a rozhlas (srov. Mathesius, 1982).

3. REALIZACE FONÉMŮ A ORTOEPICKÁ PRAVIDLA

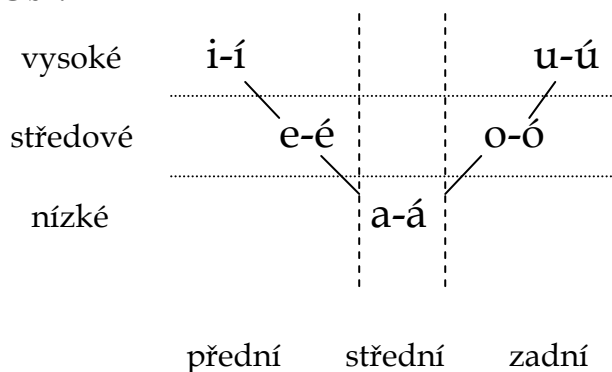
3.1. Vokály

Čeština má ve vokalickém systému deset monoftongických fonémů, tj. [a], [á], [e], [é], [i], [í], [o], [ó], [u], [ú] a tři diftongické, tj. [ou̯], [au̯], [eu̯]. Fonémy [ó], [au̯] a [eu̯] jsou spíše periferní a objevují se nejčastěji v přejatých slovech. Také monoftong [é] se stává periferním, jelikož bývá často nahrazen vokálem [í], např. *polévka-polívka, létat-lítat* apod. (srov. Krčmová, 2007, s. 114).

Na artikulaci vokálů se podílí hlavně pohyb jazyka a doplňkově rty. Obecně platí, že rty jsou zaokrouhlenější u vokálů [o], [ó] a [u], [ú] a zaostřené, tedy protažené, u vokálů [i], [í] a [e], [é]. Jazyk se při výslovnosti pohybuje horizontálně a vertikálně. Také se na tvoření vokálů podílí pohyb dolní čelisti (srov. Tamtéž, s. 115).

Podle pozice jazyka z hlediska horizontálního se vokály dělí na přední, tj. [i], [í] a [e], [é], střední, tj. [a], [á], a zadní, tj. [o], [ó] a [u], [ú]. Podle vertikální polohy jazyka dělíme vokály na nízké [a], [á], středové [e], [é], [o], [ó] a vysoké, tedy [i], [í] a [u], [ú]. Na základě polohy jazyka tak můžeme celý vokalický systém zobrazit v následujícím schématu (srov. Tamtéž, s. 114).

Obr. 1

Ze schématu tedy můžeme určit artikulační vlastnosti všech vokálů. Jako příklady si uvedeme vokály [a], [á] – jsou to hlásky nízké, střední, a [u], [ú] – hlásky vysoké, zadní.

Mezi monoftongy okrajově počítáme i hlásku střední, středovou, která je vyslovena jako [ə] (srov. Tamtéž, s. 122).

Diftongy jsou vždy tvořeny jednou hláskou, která je plně vokalická, a druhou, která je už spíše polosamohláskou. Pokud je první hláska plně vokalická, jde o tzv. klesavý diftong, př. [ou] (srov. Tamtéž, s. 121).

Z akustického hlediska je pro vokály důležité, že jde o hlásky tónové. Při jejich artikulaci není utvořena žádná překážka výdechovému proudu, a tak se netvoří šumy. Dalším akustickým jevem je kvantita, která je u vokálů většinou založena na rozdílu krátkého a dlouhého vokálu, a to zhruba v poměru 1:2 (srov. Tamtéž, s. 117).

Z ortoepického hlediska je pro výslovnost vokálů v češtině největším problémem v mluvních projevech právě dodržování kvantity (srov. Tamtéž, s. 122). Krátké vokály mají být vždy vysloveny krátce, nápadné zkracování nebo prodlužování není přípustné. Dlouhé vokály musí být vždy vyslovovány dlouze. Jedinou výjimku tvoří výslovnost vokálů [í] a [ú] v koncovkách slov (srov. Hála, 1967, s. 23). Dalším současným problémem je přílišná otevřenost vokálů (viz kap. 5.1.).

3.2. Konsonanty

Čeština má ve svém inventáři dvacet sedm fonematických konsonantů. K nim se ještě připojují hlásky [ʒ] a [ʒ̨], což jsou znělé protějšky hlásek [c] a [č]. Hlásky [ʒ] se obvykle realizuje při hláskovém spojení [d]+[z], respektive při znělostní asimilaci, např. [leʒgdi]. Hlásku [ʒ̨] vyslovujeme u cizích slov, jako např. *jazz*, a také při spojení hlásek [d] + [ž], např. [ʒbán]. Na východě Moravy

se objevují ještě dva fonémy, a to tzv. měkké [l] a tvrdé [l̥]. Jsou to však jen okrajové fonémy a souvisí s problematikou nářečí (srov. Krčmová, 2007, s. 122).

Při artikulaci konsonantů je podstatné tvoření překážky výdechovému proudu. Konsonanty se tak liší podle toho, jak a kde je překážka tvořena.

Rozděluje je tedy podle místa tvoření, a to do těchto skupin (srov. Tamtéž, s. 125):

- Labiální (retné) – na překážce se podílí oba rty - [b], [p], [m]
- Labiodentální (retozubné) – překážku tvoří ret a zuby horní čelisti - [f], [v], [ɸ]
- Prealveolární (předodásňové) – jsou tvořeny překážkou, která je tvořena špičkou jazyka na patře skoro u řezáků - [t], [d], [n], [s], [c], [ʒ], [z], [r], [ř], [ʁ], [l]
- Postalveolární (zadodásňové) – překážka je tvořena také jazykem na patře, ale špička jazyka je položena trochu směrem dozadu - [ʃ], [ʒ], [č], [ʒ]
- Palatální (středopatrové) – jsou tvořeny dotykem jazyka na tvrdém patře - [dʲ], [tʲ], [ň], [j]
- Velární (zadopatrové) – tvoří se na měkkém patře [k], [g], [ŋ], [x], [ɣ]
- Laryngální (hrtanové) – [h]

Do skupiny laryngálních konsonantů patří také hláska [ʔ] – český ráz, užívá se jako realizace předělu, např. [s ʔuxem] (srov. Tamtéž, 2007, s. 134).

Pro některé realizace hlásek, které nemají v češtině přidělen grafém, se užívají speciální znaky používané při fonetické transkripci pro přesný záznam řeči (viz Praktická část, kap. 1.5.).

Dále ještě konsonanty dělíme podle způsobu tvoření, a to do těchto tří skupin:

- Okluzivy (závěrové) – je vytvořena úplná překážka výdechovému proudu - [p], [b], [m], [t], [d], [n], [dʰ], [tʰ], [ŋ], [k], [g], [ŋ], [ʔ]
- Semiokluzivy (polozávěrové) – u těchto hlásek je vytvořena také úplná překážka, ale ne po celou dobu realizace hlásky, postupně přechází v úžinu - [c], [ʒ], [č], [ž]
- Konstriktivy (úžinové) – tyto hlásky jsou tvořeny neúplnou překážkou, takže po celou dobu realizace hlásky uniká vzduch.

Dělí se ještě do tří skupin, podle toho, kudy vzduch proudí:

- ✓ Středové - [s], [z], [š], [ž], [f], [v], [x], [ɣ], [h], [j]
- ✓ Vibrantní - [r], [ř], [ř]
- ✓ Laterální - [l]

Také můžeme konsonanty dělit na základě podílu hlasu na znělé a neznělé, př. [t] – neznělý konsonant, [d] – znělý konsonant.

Se zapojením měkkého patra se stávají konsonanty nazálními, jsou to [m], [n], [ň], [ŋ] (srov. Krčmová, 2007, s. 126).

Stejně jako v případě vokálů, i konsonanty lze uspořádat systémově do tabulky (viz příloha č. 1).

Z akustického hlediska vnímáme u konsonantů šumy. U některých je však podíl šumu malý a jsou spíše tónového charakteru, podobně jako vokály. Proto dělíme podle akustického vjemu konsonanty na hlásky sonorní, tj. [l], [r], [m], [n], [ň], [ŋ] a lze k nim připojit i hlásku [j]. V proudu řeči si zachovávají znělost, nemají neznělý protějšek, a proto se jim říká hlásky jedinečné. Druhým typem konsonantů s větším podílem šumu jsou hlásky šumové. Tyto hlásky jsou párové, jedna je vždy znělá a druhá neznělá (srov. Krčmová, s. 126).

Problémy s výslovností jednotlivých konsonantů jsou většinou založeny na řečové vadě (viz kap. 5.3.). Další neortoepickou odchylkou je oslabování výslovnosti hlásek uvnitř slova, př. [pi+ovar], [bu+e], [dru+ého] atd.

3.3. Hláskové změny v proudu řeči

V řeči často dochází k vzájemnému ovlivňování hlásek, k jejich přidávání nebo vypouštění apod. Změny jsou častější při vyšším mluvním tempu a v nespisovných útvarech. V mluvě veřejné je kladen větší nárok na zřetelnost než v mluvě běžné (srov. Krčmová, 2007, s. 79).

Změny mohou být kombinatorní nebo poziční. Pokud ke změně dochází kombinací hlásek, př. [z **bab**ičkou], jde o změnu kombinatorní. Poziční změna je charakteristická změnou hlásky vzhledem k její pozici, např. na konci slova před pauzou, př. [lof] (srov. Palková, 1994, s. 143).

Vzájemným přizpůsobováním hlásek vznikají tzv. asimilační jevy. Tedy jedna hláska ovlivňuje hlásku jinou. Pokud se ovlivňují hlásky různého typu, tedy konsonant ovlivní vokál nebo naopak, hovoříme o akomodaci. Ta se objevuje například v němčině, kde okolní vokál ovlivňuje výslovnost [x]. Pokud se ovlivňují hlásky stejného typu, dochází k asimilaci v užším pojetí (srov. Tamtéž, s. 144).

Asimilace může být buď úplná [ottáhnout], dochází zde ke vzniku úplně stejných hlásek, nebo částečná [?otsunout], hlásky jsou tedy i po asimilaci v určitých vlastnostech rozdílné. Podle směru, kterým změna probíhá, můžeme asimilaci ještě dělit na progresivní, tj. předcházející hláska ovlivní hlásku následující [sxoda], a regresivní, kde je působení směrově obrácené [zhoda].

Dále můžeme dělit asimilaci na znělostní a artikulační. Při znělostní asimilaci dochází ke změně kvality jednoho konsonantu tak, aby byly oba znělé nebo oba neznělé, př. [z **bab**ičkou]. Asimilace artikulační je charakteristická tím, že se jedna hláska snaží co nejvíce přizpůsobit hlásce sousední a to buď z hlediska místa tvoření [ho**ď**ňe], nebo z hlediska způsobu tvoření [d**eck**í].

Opačnou hláskovou změnou je disimilace, kdy naopak dochází ke zvukovému odlišení hlásek, př. [dvanást] (srov. Tamtéž, s. 144).

Dalšími hláskovými změnami jsou:

- Metateze – přeskupení hlásek nebo slabik ve slově, př. [cerel]
- Elize – vypouštění hlásek, př. [dicki]
- Proteze – přísouvání hlásky před vokál na začátku slova, př. [vokno]
- Epenteze – vložení hlásky na různém místě slova, př. [sedum]
- Hiát – šev mezi dvěma samohláskami, kam se vkládá hiátová hláska, v češtině nejčastěji [j], př. [médi^jum]
- Apokopa – odpadá koncová část slova
- Synkopa – odpadá skupina hlásek uvnitř slova
- Redukce samohlásek – oslabuje se při ní kvalita i kvantita vokálu (srov. Tamtéž, s. 146).

Ve své analýze se budu z hlediska ortoepie převážně zabývat splývání dvou stejných konsonantů na vnějším předělu a znělostní a artikulační asimilací. Na rozhraní dvou slov je zdvojená výslovnost nutná, stejné hlásky tedy nesmí splývat v hlásku jedinou, př. [bes_sebe], [mluvíš_špatně] atd. (srov. Hála, 1967, s. 47). V oblasti znělostní asimilace je důležité brát v úvahu hlásky párové, hlásky jedinečné a hlásku [v]. U párových konsonantů může probíhat asimilace regresivní a progresivní, hlásky se vyslovují buď obě zněle, nebo nezněle, př. [zhoda], [sxoda], [gdi], [lepka] atd. Před jedinečnými hláskami, tedy [m], [n], [l], [r] a [j], k asimilaci nedochází, př. [k jihu], [k matce], [lof na jeleni] atd. Hláska [v] podléhá asimilaci, ale sama ji nezpůsobuje. V tomto ohledu se chová jako hláska jedinečná, př. [k voďe], [k vám] apod. (srov. Tamtéž, s. 49). Při artikulační asimilaci dochází k zjednodušování hláskových skupin. Pokud jde o spojení hlásek [t] a [d] s hláskami [s], [z], [š], [ž], musí se zachovávat jejich

zřetelnost v případě, že jsou na rozhraní slov a také na švu základu slova a předpony/přípony, př. [pot seboʊ], [nad zemí] atd. Neortoepická by byla výslovnost [poceboʊ], [nazemí]. Při spojení prealveolární a postalveolární sykavky musí být vždy vysloveny obě hlásky zřetelně, př. [sčítat], [píščití] atd. Nepřípustná je výslovnost [ščítat], [píščití]. Zjednodušená výslovnost spojení sykavek s hláskami nosovými je vždy neortoepická, př. [menčí], [tenčí], [honza] atd.

4. SUPRASEGMENTÁLNÍ JEVY

Řeč je souvislý zvuk, který je nějakým způsobem modulován (srov. Palková, 1994, s. 148).

Suprasegmentálními nebo také prozodickými prostředky tedy rozumíme takové jevy, které modulují naši řeč. Nejedná se tedy už o pouhé skládání vokálů a konsonantů, ale tyto jevy spoluvytvářejí náš projev srozumitelnějším a přirozenějším (srov. Lotko, 2009, s. 63).

K těmto jevům patří členění souvislé řeči, slovní a větný přízvuk, pauza, intonace a mluvní tempo (srov. Krčmová, 2007).

Jak uvedl Lotko, suprasegmentální jevy jsou jistou výhodou mluvčího před autorem psaného textu (srov. Lotko, 2009, s. 63). Je však důležité pracovat s těmito jevy správně, aby nedocházelo k narušení plynulé řeči a srozumitelnosti mluvčího.

4.1. Členění souvislé řeči

Souvislou řeč můžeme dělit na celky, které jsou uzavřeny pouze z hlediska zvukového, zde patří slabika, slovo a takt. Dále ji můžeme dělit na celky, které jsou kromě zvukového hlediska uzavřeny také významově. K takovým celkům patří výpovědní úsek, výpověď a promluva (srov. Krčmová, 2007, s. 75). Pro analýzu mluveného projevu, kde zkoumáme správné členění výpovědí, jsou pro nás podstatné spíše ty celky, které jsou uzavřeny

významově, tedy výpovědní úsek, výpověď a promluva. Proto se dále budu věnovat pouze těmto třem celkům.

4.1.1. Výpovědní úsek

Výpovědní úsek se definuje také jako taktová skupina (viz kap. 3.2.1.) a rozčlenění souvisí, jak už bylo uvedeno výše, i s obsahem úseku. Jednotlivé výpovědní úseky tedy obsahují výrazy, které spolu významově souvisí. Z hlediska intonačního může být ukončen polokadencí, antikadencí nebo kadencí (viz kap. 3.4.). Také bývá určen větným přízvukem na klíčovém slově (srov. Krčmová, 2007, s. 76).

Výpovědní úsek může být z hlediska významového nesprávně členěn, jelikož mluvčí dělí svou výpověď rytmicky a seskupuje slova do relativně stejně dlouhých úseků. Může tak potom dojít ke správnému členění zvukovému, ale ne významovému, př. [poslexňete si pravidelnou / přetpovjet počasí] (srov. Palková, 1994, s. 163).

4.1.2. Výpověď

Výpověď bývá kratší než promluva, ale dá se brát i jako minimální promluva. Bývá vyznačena intonací a relativními pauzami (srov. Krčmová, 2007, s. 76).

4.1.3. Promluva

Promluva je celek vyznačen dvěma absolutními pauzami. Důležitá je tematická soudružnost a jediný mluvčí (srov. Tamtéž, s. 75).

S členěním souvislé řeči souvisí správné frázování těchto celků. K tomuto frázování využíváme pauzy, intonace a přízvuk (srov. Tamtéž, s. 189). O všech těchto jevech budu mluvit v následujících podkapitolách.

4.2. Přízvuk

4.2.1. Slovní přízvuk

V případě slovního přízvuku se jedná o zdůraznění jedné slabiky slova. Získává tak odlišné vlastnosti od slabik ostatních. Je silnější, má jiný tónový průběh a také kvantitu. Také se hovoří o taktovém přízvuku, kdy přízvučná slabika není realizována v rámci jednoho slova ale taktu (Krčmová, 2007, s. 73). Taktem zde rozumíme takovou jednotku, která je realizována skupinou slabik s jedním přízvukem. Může jít o slovo, ale i o jednotku vyšší, př. ['spíváme si], [uš'nevím] (srov. Tamtéž, s. 76).

Slovní přízvuk v češtině z hlediska ortoepické normy bývá na první slabice slova, př. ['neneseme] a taktu, př. ['zdálo se mi]. Spojení původní jednoslabičné předložky se slovem má stejné pravidlo, př. ['na louce], ale může docházet k posunutí přízvuku na samotné slovo kvůli jeho zdůraznění, př. [ve 'čtrnáctém]. Pravidlo přízvuku na první slabice se vztahuje i k výslovnosti cizích vlastních jme, př. ['ivánovič] (srov. Hála, 1967, s. 65).

Čeští mluvčí většinou nemají se slovním přízvukem problémy. Jedinou výjimku tvoří obyvatelé severní Moravy a Slezska, kteří vlivem nářečí posunují přízvuk na předposlední slabiku (srov. Krčmová, 2007, s. 155).

4.2.2. Větný přízvuk

Větným přízvukem rozumíme zdůraznění slova ve větě, které je pro nás klíčové. Souvisí s aktuálním členěním výpovědi, jelikož je jím dáno téma sdělení (srov. Krčmová, 2007, s. 73). Je také spojen s intonací, protože zdůrazněné slovo je zesíleno a přesouvá se na něj tak „intonační centrum“ výpovědi (viz kap. 3.4.). Umístění tohoto přízvuku je dáno kontextem a postojem mluvčího, proto ho nemůžeme odhadnout z psaného textu (srov. Tamtéž, s. 152). Nejčastěji však bývá umístěn na posledním slově nebo taktu (srov. Palková, 1994, s. 165), př. [poslala ho 'do školi].

4.3. Pauza

Pauza je jedním z prostředků členění promluv na úseky. Je spojena s intonací (srov. Daneš, 1957, s. 20). Pro posluchače jsou pauzy důležité, jelikož usnadňují vnímání obsahu.

Krčmová dělí pauzy na absolutní, potenciálně absolutní a potenciální relativní (srov. Krčmová, 2007, s. 149). Absolutní pauza signalizuje hranici celé promluvy. Potenciálně absolutní pauzou rozumíme takovou pauzu, která nám odděluje hranice jednotlivých výpovědí. Potenciální relativní pauza se realizuje uvnitř výpovědi a může oddělovat i jednotlivá slova (srov. Tamtéž, s. 149).

Také Lotko se zabývá pauzou, a to vzhledem k frázování řeči. Dělí je na čtyři druhy. První je pauza fyziologická. Ta má signalizovat ukončení výpovědi a slouží k tomu, aby se mluvčí nadechl. V psaném textu jí odpovídá tečka (srov. Lotko, 2009, s. 65).

Podle Krčmové bývá délka jednoho úseku mezi fyziologickými pauzami kolem sedmi slabik. Tento údaj platí pro běžnou spontánní mluvu. Při čteném textu mohou být úseky i delší (srov. Krčmová, 2007, s. 149).

Dalším typem pauzy u Lotka je pauza logická neboli gramatická. Právě tato pauza je pro posluchače velmi důležitá, jelikož upevňuje srozumitelnost promluvy a také odstraňuje mnohoznačnost. Jako příklad zde Lotko uvádí větu „*Předsednictvo projednalo nepečlivě připravenou zprávu*“. Umístěním pauzy zjistíme, kdo byl nepečlivý, zda předsednictvo [přecedňictvo projednalo nepečlivje / připravenou správu ↓] nebo ti, kdo špatně připravili zprávu [přecedňictvo projednalo / nepečlivje připravenou správu ↓]. Umístění logické pauzy je také důležité proto, že špatně členěná výpověď může v konečném důsledku působit nejen nesrozumitelně, ale i komicky (srov. Lotko, 2009, s. 65).

Třetí pauzou je pauza řečnická. Nevyžaduje ji ani text ani posluchač. Řečník ji využívá pouze pro zdůraznění slova či taktu a zvyšuje tak dynamičnost svého projevu. Tato pauza má tedy spíše charakter psychologický, proto není nutná (srov. Tamtéž, s. 66).

Poslední pauza je pauza formulační, která se objevuje v odborných projevech a slouží mluvčímu k promyšlení následující části výpovědi. Bývá vyplněna i hezitačními zvuky, které mohou někdy působit nepříjemně (srov. Tamtéž, s. 66).

Pro mou analýzu je důležitá pauza fyziologická a logická.

4.4. Intonace

Intonace má tři základní funkce. Určuje nám hranici výpovědi nebo výpovědních úseků. Dále se podílí na aktuálním členění, jelikož může spolu s větým přízvukem realizovat réma, tj. jádro výpovědi (srov. Krčmová, 2007, s. 149). Rématem zde rozumíme tu část výpovědi, která nám něco vypovídá o konateli děje, př. *Petr šel do školy* (srov. Mathesius, 1982, s. 174). Intonace naznačuje ukončenost-neukončenost výpovědi a plní také funkci komunikativní, tj. odděluje zjišťovací otázky od doplňovacích, signalizuje neukončené výpovědi apod. (srov. Krčmová, 2007, s. 149).

Intonace úzce souvisí s melodií hlasu, která tvoří základní složku intonace. Melodie je charakteristická proměnou výšky hlasu v průběhu celého výpovědního úseku (srov. Krčmová, 2007, s. 74). Intonace je spíše chápána jako komplexní zvuková kvalita, která zahrnuje tónovou a silovou modulaci (srov. Palková, 1994, s. 161).

Samotná realizace intonace nastává v místě nazývaném „intonační centrum“. Jedná se vlastně o místo větého přízvuku. Intonace tedy začíná přízvuknou slabikou jádra výpovědi nebo výpovědního úseku. Obvykle se jedná o poslední takt výpovědi. Zde dochází k vlastnímu melodickému průběhu hlasu, tj. klesání nebo stoupání (srov. Krčmová, 2007, s. 150).

Podle melodického průběhu hlasu od intonačního centra do konce výpovědi můžeme pozorovat tři typy intonace.

4.4.1. Kadence

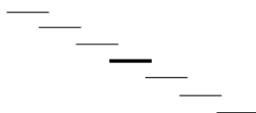
Kadence je charakteristická klesavou melodií a je citově neutrální. Při vytýkání nebo v různých doplňovacích či vylučovacích otázkách se může

intonační centrum zesílit a dojde tak ke větší expresivitě výpovědi (srov. Tamtéž, s. 151).

U kadence se setkáváme se dvěma typy. První typ je kadence nepříznačková. Jde o takovou kadenci, kdy je přízvučná slabika na střední hlasové úrovni a navazuje na klesavou melodii předcházející části úseku. Ve druhém případě, tedy u příznačkové kadence, se přízvučná slabika dostává nad střední hlasovou úroveň a až poté začne klesat (srov. Daneš, 1957, s. 46).

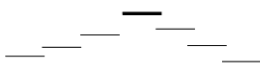
Následující obrázky ukazují průběh kadence. Obrázek 2 ukazuje bezpříznačkovou kadenci a obrázek 3 příznačkovou. Tučně zvýrazněná je přízvučná slabika. V příkladech je tučně zvýrazněná ta část, která odpovídá průběhu intonace od intonačního centra (srov. Tamtéž, s. 46).

Obr. 2

Př. *Zákony ekonomického vývoje jsou zákony **objektivní**.*

Obr. 3

Př. *Nejde jen o slova, nýbrž **i o skutky**.*

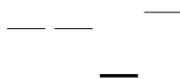
4.4.2. Antikadence

Antikadence je typická pro realizaci zjišťovací otázky. Po intonačním centru náš hlas melodicky stoupá. V případě antikadence můžeme sledovat opět dva typy. Pro zjišťovací otázky je antikadence po celou dobu stoupavá nebo stoupavě klesavá (srov. Krčmová, 2007, s. 151).

Antikadence stoupavá je charakteristická nízkým tónem na přízvučné slabice a vysokým tónem na slabice poslední. Slabiky mezi těmito dvěma krajními polohami jsou většinou ve stejné poloze jako slabika první. U antikadence stoupavě klesavé je výškový rozdíl hlasu mezi přízvučnou slabikou a slabikou následující a ostatní slabiky až do konce výpovědi mírně klesají (srov. Daneš, 1957, s. 48).

Následující obrázky (4 a 5) ukazují antikadenci stoupavou a obrázek 6 antikadenci stoupavě klesavou. K obrázkům jsou opět uvedeny příklady (srov. Tamtéž, s. 48).

Obr. 4

Př. *Chceš tam dojít?*

Obr. 5

Př. *Chceš tam docházet?*

Obr. 6

Př. *To si nezasloužil?*

4.4.3. Polokadence

Při polokadenci náš hlas klesá ještě před intonačním centrem. Má několik podob, tj. její melodický průběh není vždy stejný. Různý průběh polokadence má vždy nějakou specifickou komunikativní funkci (např. vytýkání). Základním jevem polokadence je nekoncový úsek výpovědi, tj. signalizuje neukončenost, a je citově neutrální. Pokud jde o melodii hlasu, tak je většinou stoupavá (srov. Krčmová, 2007, s. 151).

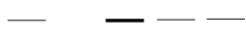
Na obrázcích a příkladech 7 a 8 si ukážeme typy polokadencí (srov. Daneš, 1957, s. 51).

Obr. 7

Př. *Jak jsem **uvážíl**...*

Obr. 8

Př. *Byl bych **potěšen**...*

Jak uvádí Krčmová, intonace v češtině je obecně ustálená. Rozdíly nacházíme v nářečích a v mluvních projevech dětí. V poslední době se stále častěji objevuje kadence s minimálním poklesem hlasu, což se v konečném důsledku jeví jako výpověď neukončená (srov. Krčmová, 2007, s. 152).

4.5. Mluvní tempo

Tempo řeči je dáno rychlostí artikulace. Většinou se určuje počtem slabik za sekundu. Z hlediska komunikace dochází ke změně tempa, tedy buď

zrychlujeme, nebo zpomalujeme. Také nám vypovídá o vztahu mluvčího k posluchači (srov. Krčmová, 2007, s. 72).

Mluvní tempo ukazuje i rozdíly mezi jednotlivými jazyky, např. italština a ruština jsou rychlejší jazyky než čeština apod. (srov. Tamtéž, s. 72).

Bohuslav Hála dělí mluvní tempo do dvou kategorií. Jsou to osobní tempo a tempo věcné.

Osobní tempo je individuální. U klidných osob bývá pomalejší, u temperamentních lidí je rychlejší. Rychlé tempo může mít negativní důsledek, protože způsobuje nesrozumitelnost a také deformaci vyslovovaných hlásek. Zvláště nevhodné je u profesionálních mluvčích a učitelů.

Věcné tempo je závislé na obsahu projevu, to znamená, že věci důležité sdělujeme pomaleji a při méně významných zrychlujeme. Toto zrychlování může také vést k deformaci hlásek a mluvy (srov. Hála, 1962, s. 353).

K mluvnímu tempu se vyjadřuje také Lotko z hlediska rétorického. Uvádí, že podle mluvního tempa můžeme rozlišovat typologii řečníků, že je závislé na věku, na pohlaví, na vzdálenosti mezi řečníkem a posluchačem a že je spojeno s psychickým stavem mluvčího. Podle něj je čeština uváděna jako jazyk s průměrným tempem. Uvádí hodnotu 80-100 slov/min. Stejně jako Hála upozorňuje na příliš rychlé tempo, které vede k deformaci promluvy, ale také zdůrazňuje, že příliš pomalé tempo posluchače unavuje (srov. Lotko, 2009, s. 68).

Pro naše účely je důležitý údaj Zdeny Palkové, která na základě dostupných dat stanovila průměrné mluvní tempo 4,89 slabik/sek. Dále nás zajímá minimální a maximální hodnota mluvního tempa, kterou stanovil Jaroslav Bartošek při analýze mluvy rozhlasových reportérů. Jako minimální hodnotu mluvního tempa udává 3,33 slabik/sek a jako maximální 6,67 slabik/sek (srov. Palková, 1994, s. 317).

V praktické části své práce se budu věnovat převážně intonaci, členění výpovědí a mluvnímu tempu.

5. ŘEČOVÉ NEDOSTATKY

5.1. Chybná výslovnost vokálů

Jak uvádí Strahl, pro moderátory je nejfrekventovanější chybou deformace předních vokálů. Většinou je to vinou nedbalé mluvy. Výsledkem bývá otevřenější výslovnost hlásek [i] a [e]. Vokál [i] tedy přechází v [e] a vokál [e] přechází v [a], př. [hele]-[hala], [bili]-[bele] (srov. Strahl, 1993, s. 47).

Příčinou nemusí být jen přehnané otevření úst, ale stačí špatně pracovat s jazykem, který je posazen příliš nízko. Poloha jazyka je také důležitá při tvorbě hlásky [a]. Pokud je jazyk příliš vzadu, zní nám [a] spíše jako [o] (srov. Tamtéž, s. 49).

Stejně důležitá je pozice rtů, která deformuje rovněž hlásku [a], pokud jsou koutky rozevřené. Slyšíme pak spíše [e].

Chyby ve výslovnosti [o] a [u] nejsou tak časté. Jejich příčinou je špatné postavení jazyka i rtů (srov. Tamtéž, s. 49).

Na špatnou výslovnost vokálů u moderátorů upozorňují i Barbora Hedvábná a Renata Landgráfová. Zdůrazňují především otevřenou výslovnost. Příčin špatné výslovnosti je podle nich více. Je to vliv dialektu, zvláště pražské obecné češtiny, nedbalá výslovnost a nedostatečná mluvní technika. Také hovoří o krácení a redukci vokálů, ke které dochází zvláště vlivem rychlého mluvního tempa (srov. Hedvábná - Landgráfová, 2001, s. 130).

V moravských nářečích dochází k jevu opačnému. Vokály bývají vysloveny příliš zavřeně. Jedná se zejména o vokál [é], který úženou výslovností přechází spíše v [í] (srov. Daneš, 1954, s. 79).

Dalším neortoepickým jevem je zkracování dlouhých vokálů. Chybná výslovnost se často objevuje u příslušníků lašských nářečí, ve kterých se dlouhé vokály téměř nevyskytují. Také se s tímto jevem můžeme setkat v nářečích moravských, př. [blato], [jama], ... Opačným jevem vyskytujícím se převážně v českých nářečích je protahování krátkých vokálů. Dloužení vokálů je typické pro první slabiky, př. [móre], ale vyskytuje se i v jiných případech, př. [opáční], [kam jedeté] (srov. Tamtéž, s. 79).

Mathesius o špatné výslovnosti vokálů hovoří jako o výslovnosti vulgární. Má zejména na mysli protahování vokálů, které se jinak vyslovují krátce, např. [já to neviděél]. Ale také upozorňuje na úžení [é] v [í], př. [poléfka]-[polífka], a na diftongizaci [í] na [ej], př. [heskí]-[heskej] (srov. Mathesius, 1982, s. 148).

5.2. Chyby ve výslovnosti konsonantů

Chybná výslovnost jednotlivých konsonantů je projevem vad řeči. O nich se budu zmiňovat v samostatné podkapitole (viz 5.3.).

V této podkapitole se budu zabývat spíše výslovností nedbalou, která se dle Mathesia projevuje tzv. výslovností klouzavou, polykavou a synkopickou.

Pro klouzavou výslovnost je typická nezřetelnost konsonantů. Vokály jsou většinou artikulovány správně. Pokud dochází i k redukci vokálů, hovoříme o polykání. Vznikají pak úplně jiná slova [nespeční] místo [nebespeční], [požafki] místo [požadafki] atd. (srov. Mathesius, 1982, s. 148).

Synkopická chybná výslovnost se týká přízvuku. Jde o případ, kdy pod jeden přízvuk spadá neobvykle velký počet slabik, př. [ˈnepamatuji si na něj]. Je to vinou rychlého tempa a taková výslovnost snižuje srozumitelnost výpovědi. Navíc může vést k výslovnosti polykavé a klouzavé (srov. Tamtéž, s. 148).

5.3. Vady řeči

Jak jsem upozornila výše, vady řeči se nejčastěji projevují v chybné výslovnosti jednotlivých konsonantů.

Tyto vady většinou vznikají již v období dětství a často se uchovávají i do věku dospělosti. Vady řeči nepůsobí pouze na jednotlivé hlásky, ale mohou ovlivnit celkový projev (srov. Hála, 1962, s. 382).

Poruch řeči je mnoho, např. dysfázie, huhňavost, koktavost, afázie, mluvní neurózy apod. Asi nejfrekventovanější vadou řeči je dyslálie neboli patlavost. Je to souhrnný název pro poruchy výslovnosti hláskových skupin i jednotlivých hlásek. Kromě jiných zde patří nejčastější dyslálie a to takové, kde dochází právě k deformaci jednotlivých hlásek. Jsou to sigmatismus,

což je špatná výslovnost sykavek, rotacismus, tedy porucha výslovnosti [r], rotacismus bohemicus, tj. nesprávná výslovnost českého [ř], a také lambdacismus, při kterém dochází ke špatné výslovnosti [l] (srov. Palková, 1994, s. 349).

Všechny vady řeči nejsou na stejné úrovni a nejsou stejně závažné. Tyto vady jsou však velkým nedostatkem mluveného projevu pro mluvčího i pro posluchače. Mluvčí ztrácí sebejistotu a odvrací pozornost posluchače od obsahu svého projevu. Posluchač má zase problém s tím, že nemusí všemu pořádně rozumět.

Každý mluvčí, který vystupuje veřejně, by se měl snažit vadu odstranit. Pro tyto účely nám slouží logopedové (srov. Dohalská, 1985, s. 89).

II. PRAKTICKÁ ČÁST

1. ZAMĚŘENÍ

Tato práce se zaměřuje na analýzu mluvních projevů moderátorů televizních novin. Mým úkolem bylo sledovat vybrané fonetické jevy na pozadí ortoepické normy u studiových moderátorů hlavního zpravodajství televizních stanic Prima, Nova a ČT 1. Protože již v roce 1999 a 2003 se lingvisté zabývali podobnou problematikou, má práce bude i srovnávat sondy mluvního projevu moderátorů v roce 1999 a 2003. Stejně jako lingvisté v časopise *Čeština doma a ve světě* (Janíková, 2001, s. 178; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 53) jsem se zaměřila na výslovnost vokálů a konsonantů, znělostní a artikulační asimilaci, v rovině suprasegmentální jsem sledovala intonaci, mluvní tempo a členění výpovědí. Kromě toho jsem zaměřila pozornost na vady řeči, nespisovné tvary a přerěknutí.

Pro zkoumání mluvy tohoto typu moderátorů jsem se rozhodla z důvodu, že právě oni by měli být řečovým vzorem a jejich projev vypovídá o stavu a úrovni jazyka. Dle Zdeny Palkové však analýzy ukazují, že současné sdělovací prostředky funkci řečového vzoru češtiny spíše neplní. Palková hovoří o třech hlavních nedostatcích, a to o deformaci vokálů, špatném zacházení s větnou intonací a velmi rychlém tempu. (srov. Palková, 2008, s. 20).

Svou analýzou bych tedy nejprve chtěla podat obraz o stavu mluvy moderátorů a srovnat úroveň českého jazyka v letech minulých a v současnosti. Dále bych si chtěla odpovědět na otázku, zda můžeme tyto mluvčí považovat za řečový vzor, zda se projev mluvčích v časovém období nějak mění a kteří mluvčí a televizní stanice jsou na základě mých výsledků pro posluchače z jazykového hlediska nejlepší.

1.1. Analýzy z roku 1999 a 2003

Jak jsem již několikrát nastínila, má práce se částečně opírá o analýzy a výsledky podobné problematiky publikované v časopise *Čeština doma a ve světě* (Janíková, 2001, s. 178; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 53). Většinou jsem pracovala s výsledky těchto analýz pro srovnání s výsledky současnými.

Analýzy byly prováděny v roce 1999 a 2003 a v jistých ohledech se od mé současné analýzy lišily. V této kapitole bych tedy chtěla stručně uvést postup při analýzách, zkoumané jevy a některé výsledky. Dílčí komentáře z těchto analýz budu postupně uvádět až ve vlastní analýze při srovnávání výsledků jednotlivých jevů.

1.1.1. Analýza 1999

Tato analýza probíhala v rámci semináře Kritický rozbor mluvené češtiny a účastnili se jí jak odborníci, tak studenti bohemistiky (celkem šedesát šest posluchačů). Mluvčích bylo celkem dvanáct a jednalo se o moderátory hlavního televizního zpravodajství TV Prima, TV Nova a ČT 1. Testování probíhalo formou poslechu úryvků, které trvaly zhruba devadesát vteřin. Poté byly podrobněji rozebírány transkribované materiály.

Poslechový test byl založen na bodovém hodnocení jednotlivých moderátorů. Průměrné hodnoty bodů byly uvedeny v tabulce spolu se jmény moderátorů. Ti byli seřazeni podle úspěšnosti. Dále byly také ohodnoceny jednotlivé televizní stanice podle počtu bodů moderátorských dvojic, v případě Primy šlo jen o jednu moderátorku.

V následujících tabulkách jsou znázorněny výsledky poslechového testu. V tabulce 1 uvedu umístění mluvčích, které jsou významné pro mou vlastní analýzu. V tabulce 2 bude znázorněno pořadí moderátorských dvojic.

Tab. 1

Pořadí	Jméno	Stanice
1	Martina Kociánová	Prima
2	Marcela Augustová	ČT 1
⋮		
9	Reynolds Koranteng	Nova
⋮		
12	Lucie Borhyová	Nova

Tab. 2

Pořadí	Dvojice	Stanice
1	Martina Kociánová	Prima
⋮		
4	Marcela Augustová - Jiří Janeček	ČT 1
⋮		
7	Reynolds Koranteng - Lucie Borhyová	Nova

Při rozboru transkribovaných materiálů byla analýza zaměřena na výslovnost vokálů, konkrétně na otevřenost, zkracování, redukci a prodloužení krátkých vokálů a krácení dlouhých vokálů. Dále byla sledována výslovnost konsonantů, zvláště z hlediska oslabování znělých konsonantů, neortoepické výslovnosti souhláskových skupin a řečových vad.

V rovině suprasegmentální se analýza zaměřila na přesouvání přízvuku, členění výpovědi, důraz, mluvní tempo a intonaci. Kromě toho se zabývala redundantními zvuky a nádechy.

Každý jev byl hodnocen krátkým komentářem a byla uvedena jména moderátorů, kteří v této oblasti chybují. Jevy nebyly doloženy konkrétními příklady, ukázky transkribovaných textů byly v příloze (srov. Janíková, 2001, s. 178).

Pro pozdější srovnání bych ráda uvedla několik jevů, které byly vytýkány moderátorům z hlediska porušování ortoepické normy. Opět se budu zabývat pouze těmi mluvčími, kteří se objevili i v mé vlastní analýze. V rovině vokálů byli kritizováni především Lucie Borhyová a Reynolds Koranteng. Oba moderátoři se dopouští chyb ve zkracování krátkých i dlouhých vokálů. U obou se navíc zřetelně projevuje otevřenost vokálů, zejména [i] a [e]. Marcela Augustová chybovala pouze v oblasti zkracování dlouhých vokálů.

V oblasti výslovnosti souhlásek a souhláskových skupin byla uváděna Borhyová jako mluvčí, která si často zjednodušuje souhláskovou skupinu [n]+[s], př. [slovenckí]. Dále byl uveden Koranteng, protože se u něj objevují řečové vady, konkrétně špatná výslovnost [l] a [d].

V suprasegmentální rovině jsou uváděni opět Borhyová a Koranteng, že své výpovědi příliš kouskují a narušují tak jejich plynulost i význam jednotlivých celků. Augustová je naopak v oblasti členění výpovědi vyzdvižovaná jako mluvčí, která zachází s větným členěním dobře. Mluvní tempo je u všech třech mluvčích poměrně stabilní, pouze Koranteng občas ve svých výpovědích zrychluje a zpomaluje. Sintonací má problém pouze Borhyová, která často užívá kadence i v místech, kde by byla vhodná spíše polokadence (srov. Tamtéž s. 198).

1.1.2. Analýza 2003

Metodika této analýzy byla stejná jako u analýzy z roku 1999 (viz výše). Nejprve byl tedy sestaven poslechový test, ve kterém bylo hodnoceno patnáct moderátorů. Posluchači byli studenti lingvistických oborů v Praze. Test byl tentokrát rozdělen na dvě části, první část hodnotilo sedmdesát jedna posluchačů, druhou osmdesát čtyři posluchačů. Hodnoceni byli opět jednotliví moderátoři a na základě jejich výsledků i televizní stanice. Následující tabulky budou opět ukazovat výsledky těch moderátorů, kteří se objevují i v mé vlastní analýze. Tabulka s pořadím jednotlivých stanic tentokrát neobsahuje dvojice moderátorů, jelikož v analýze nebyly uvedeny.

Tab. 3

Pořadí	Jméno	Stanice
1	Marcela Augustová	ČT 1
⋮		
7	Roman Pistorius	ČT 1
⋮		
12	Reynolds Koranteng	Nova
⋮		
15	Lucie Borhyová	Nova

Tab. 4

Pořadí	Stanice
1	ČT 1
2	Prima
3	Nova

Rozbor transkribovaných materiálů byl zaměřen téměř na stejné jevy jako analýza z roku 1999 (viz výše). V oblasti vokálů byla pozornost věnována také nosovosti a nezaokrouhlování vokálů. Konsonanty byly analyzovány z více hledisek. Kromě oslabování znělých konsonantů a vad řeči se analýza zaměřila i na artikulační a znělostní asimilaci, splývání dvou stejných hlásek a další změny hlásek v souvislé řeči. V suprasegmentální rovině se analýza věnovala stejným jevům. V této analýze byl každý jev opět komentován a navíc demonstrován na příkladech. Uváděni byli pouze moderátoři ČT (srov. Janoušková – Veroňková, 2008, s. 53). V následujícím odstavci uvedu několik jevů, které byly vytýkány Romanu Pistoriovi a Marcele Augustové, jelikož tito dva moderátoři se objeví i v mé vlastní analýze.

V oblasti vokálů chyboval více Pistorius, zvláště z hlediska otevřenosti vokálů. Oběma moderátorům pak byla vytýkána také tendence ke zkracování dlouhých vokálů a u Augustové se objevily i případy krácení krátkých vokálů.

V souhláskové rovině byly Pistoriovi vytýkány zvláště jeho vady řeči, tj. špatná výslovnost postalveolárních sykavek [ž], [š], [č] a hlásky [l]. Dále u něj docházelo k oslabování a vynechávání hlásek v souhláskových skupinách i na konci slov. Špatně také vyslovuje spojení dvou stejných hlásek, které pak splývají v hlásku *jedinou*, př. [budou mluvit_také]. V oblasti artikulační asimilace si Pistorius zjednodušoval hláskové spojení [n]+[s], př. [vojencké], také [d]+[z], které splývalo v hlásku [z] na vnějším předělu, př. [plaťi+ začne]. Augustové bylo vytýkáno pouze oslabování hlásek a zjednodušování hláskové skupiny [n]+[s], př. [slovenckí].

V rovině suprasegmentální Pistorius chybuje v členění na promluvové úseky, zvláště z hlediska významového. Augustová příliš odděluje jednotlivá

slova. Mluvní tempo se u obou moderátorů pohybuje kolem 6,2 slabik za sekundu. Augustová jinak v této rovině nechybje. U Pistoria se objevují ještě občasné redundantní zvuky a také tendence k užívání kadence v místě, kde by byla vhodná spíše polokadence.

Jak bylo naznačeno výše, Borhyová a Koranteng v tomto rozboru nebyli uváděni vůbec.

1.2. Materiál

Materiálem pro mou práci byly videozáznamy hlavního televizního zpravodajství, uchovávané v archivech internetových stránek jednotlivých televizních stanic, tedy Novy, Primy a ČT 1. Záznamy jsou uchovávány však jen dočasně, zvláště u Primy a Novy. Všechny nahrávky byly kvalitní a neměla jsem problémy s šumy.

U každé stanice jsem foneticky přepsala tři po sobě jdoucí záznamy hlavního zpravodajství. Tento počet jsem zvolila z toho důvodu, že jedna moderátorská dvojice vždy provází diváky zpravodajstvím po dobu tří dnů. S větším počtem záznamů jsem pracovala také proto, že některé jevy se mohou u moderátorů objevit jen ojediněle a nejsou tedy pravidelné. Hodnocení by tak nemohlo být objektivní.

Jeden záznam trval v průměru od dvaceti do třiceti minut, ale samotný transkribovaný mluvený projev moderátorů trval asi čtyři až sedm minut.

1.3. Mluvní

S výběrem mluvčích jsem postupovala jinak než časopis *Čeština doma a ve světě* (viz Praktická část, kap. 1.1.). Já jsem pracovala dohromady s šesti moderátory. Z každé stanice jsem si vybrala jednu moderátorskou dvojici, kterou zastupoval vždy jeden muž a jedna žena. Moderátoři byli vybráni tak, aby zpravodajství probíhalo ve stejném časovém období.

Některá jména se opakují i v analýzách z roku 1999 a 2003 (Janíková, 2001, s. 178; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 53), což mi nabízí další možnost srovnání. Mohu tak srovnávat stav mluvené češtiny ve zpravodajství z let 1999

a 2003 se situací současnou a zároveň se mohu zaměřit na jazykový vývoj konkrétních moderátorů.

Ke své analýze jsem si vybrala Lucii Borhyovou (Nova), Reynoldse Korantenga (Nova), Marcelu Augustovou (ČT 1), Romana Pistoria (ČT 1), Sandru Parmovou (Prima) a Romana Fojtu (Prima).

Pro analýzu jsem se snažila získat co nejvíce informací o jednotlivých moderátorech. Zejména mě zajímalo vzdělání a místo pobytu mluvčích. Kontaktovala jsem všechny televizní stanice, ale údaje jsem získala pouze od moderátorů ČT. Další informace o mluvčích mám z dostupných internetových zdrojů.

1.3.1. TV Nova

Lucie Borhyová¹ pochází z Prahy, kde také vystudovala Vyšší odbornou školu publicistiky. Již během studií pracovala jako moderátorka a kromě hlavního zpravodajství moderuje také magazín Víkend a Volejte Novu.

Reynolds Koranteng² se narodil v Praze. Část života strávil v Ghaně, ale brzy se opět vrátil do Prahy. Jeho otec je Afričan a matka Češka. Nejdříve moderoval počasí a poté se společně s Lucií Borhyovou stal moderátorem hlavního zpravodajství.

1.3.2. TV Prima

Sandra Parmová³ dokončuje vysokou školu ekonomickou. Dříve pracovala jako redaktorka ekonomických zpráv ČT 1.

Roman Fojta⁴ vystudoval obor mezinárodní vztahy a žurnalistika na Fakultě sociálních věd UK, také studoval na University Glasgow, kde byl na půlroční stáž

¹ <http://www.lucie-borhyova.xf.cz/?page=zivotopis>

² <http://tv.nova.cz/clanek/tvare/reynolds-koranteng.html>

³ <http://www.iprima.cz/prima-lidi/sandra-parmova>

⁴ <http://www.iprima.cz/prima-lidi/roman-fojta>

1.3.3. ČT 1

Marcela Augustová se narodila v Hořicích v Podkrkonoší. Po třech letech se přestěhovala do Liberce, kde strávila čtrnáct let. Vysokou školu studovala v Praze, konkrétně fakultu žurnalistiky na UK. Po dokončení školy zde žila ještě dalších šest let. Nyní žije opět v severních Čechách.

Roman Pistorius pochází z Olomouce, žil deset let v Žilině, poté sedm let v Litovli u Olomouce, krátce pobýval v Tachově a šest let žil v Praze. Od roku 1991 žije v Plzni. V Praze vystudoval Fakultu sociálních věd UK.

1.4. Postup při analýze

Při analýze jsem postupovala následujícím způsobem. Nejdříve jsem ke každému jevu, který jsem se rozhodla pozorovat (viz kap. 1.3.1.), vytvořila tabulku se všemi moderátory.

Poté jsem si stanovila hodnotící škálu od 1 do 5, kde menší číslo znamená horší výsledek, a daný jev jsem u každého moderátora bodově ohodnotila. Pokud u daného jevu bylo položek více, hodnotila jsem je zvlášť a body jsem pak sečetla. Dále jsem hodnocení tabulky okomentovala a uvedla několik příkladů, které byly pro daný jev zajímavé a důležité. V příkladech jsem tučně vyznačila vždy pouze jev, který byl analyzován. Poté jsem vyhledala společné nebo rozdílné výsledky sond z roku 1999 a 2003 (Janíková, 2001, s. 178; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 53) a srovnala je krátkým komentářem.

Po analýze všech jevů jsem sečetla body ze všech tabulek a seřadila mluvčí podle úspěšnosti. Také jsem hodnotila jednotlivé televizní stanice a na základě bodování zjišťovala, která dosáhla nejlepšího výsledku. Každou tabulku jsem okomentovala.

Nakonec jsem své výsledky opět porovnávala s analýzami z roku 1999 a 2003. V tomto případě jsem srovnala jejich umístění v bodovacích tabulkách. Ve výsledcích analýz z let 1999 a 2003 se objevují stejní moderátoři Novy a ČT 1, až na Romana Pistoria, který je uveden pouze v roce 2003. U moderátorů Primy nemohu srovnávat výsledky dřívější a současné. U těchto mluvčích se tedy

zaměřím spíše na jejich postavení vzhledem k ostatním a budu zjišťovat, zda se úroveň této stanice zlepšila či zhoršila.

1.4.1. Zkoumané jevy

1.4.1.1. Segmentální rovina

Vokály jsem zkoumala z hlediska otevřené či úžené výslovnosti. V transkripci jsou zaznamenány pouze takové případy, ve kterých byla chybná výslovnost natolik zřetelná, že změnila slovo a tím i jeho význam. Dále jsem sledovala redukci vokálů a dloužení krátkých vokálů.

U **konsonantů** jsem se zaměřila na znělostní i artikulační asimilaci, splývání dvou stejných hlásek vedle sebe a jejich vypouštění uvnitř a na počátku slov. Také jsem sledovala hyperkorektnost výslovnosti.

Při analýze vokálů a konsonantů jsem každý jev zkoumala odděleně. V případě konsonantů, konkrétně u znělostní asimilace, jsem sledovala výslovnost konsonantů před znělými párovými hláskami na vnějším předělu a výslovnost před hláskami jedinečnými a před hláskou [v]. Tento konsonant je specifický tím, že jako párový konsonant podléhá znělostní asimilaci, př. [láfka], ale sám ji nezpůsobuje, př. [k voďe]. Působí tak jako hláska jedinečná (srov. Hála, 1967, s. 52).

1.4.1.2. Suprasegmentální rovina

Mluvní tempo jsem zkoumala tak, že jsem vypočetla počet slabik za sekundu u každého mluvčího a poté jsem zjišťovala, zda jsou v rozsahu průměrných naměřených hodnot nebo ne. Podle Zdeny Palkové je průměrná hodnota mluvního tempa 4,89 slabik/sek (srov. Palková, 1994, s. 317).

Dle Jaroslava Bartoška se minimální a maximální průměrná hodnota pohybuje od 3,33 do 6,67 slabik/sek (srov. Tamtéž, s. 317).

Intonaci jsem primárně sledovala z hlediska užívání kadence při ukončení výpovědi a polokadence uvnitř výpovědi. Antikadence se ve zpravodajství

objevovala zřídka a většinou šlo o antikadenci stoupavě klesavou. Z toho důvodu jsem antikadenci nevěnovala větší pozornost.

U **členění výpovědí** jsem se zaměřovala na to, zda jsou výpovědní celky rozděleny podle obsahu jednotlivých částí. Nesprávným členěním výpovědí by mohlo docházet k mnohoznačnosti významu (srov. Lotko, 2009, s. 65). Postupovala jsem tak, že jsem u každého moderátora počítala počet vstupů a pak počet špatně členěných výpovědí. Vybírala jsem pouze případy, kdy nesprávným členěním docházelo k porušení významového celku. Výsledné hodnoty jsem poté převedla na procenta.

1.4.1.3. Ostatní jevy

U **řečových vad** jsem dávala pozor zvláště na rotacismus, sigmatismus a špatnou výslovnost hlásky [l]. Také jsem se ale soustředila na špatnou výslovnost ostatních hlásek.

Abych ověřila **spisovnost** některých tvarů, pracovala jsem se *Slovníkem spisovné češtiny pro školu a veřejnost* (Červená, 2007). Na spisovnost jsem se zaměřila z toho důvodu, že Jaroslav Bartošek hovoří o stále častější tendenci moderátorů ČT 1 užívat hovorové výrazy (srov. Bartošek, 2008, s. 15).

Přereknutí a **nesrozumitelnost** moderátorů jsou většinou výsledkem rychlého mluvního tempa. Sledovala jsem tedy, kteří moderátoři se přereknou a zda to souvisí s tempem jejich mluvy. Za nesrozumitelná jsem považovala ta slova, která jsem z mluveného projevu moderátorů nebyla schopna rozpoznat.

1.5. Fonetická transkripce

Jelikož jsem při své analýze čerpala obzvláště z fonetické transkripce jednotlivých zpravodajství, chtěla bych v této kapitole podat její stručný popis.

Fonetická transkripce slouží pro záznam zvukové řeči. Snaží se tedy podat obraz skutečného znění řeči.

Vzhledem k tomu, že ne vždy odpovídá jeden foném jednomu grafému a naopak, jsou pro fonetickou transkripci užity speciální značky, které pravidlo 1:1 (tj. jeden foném odpovídá jednomu grafému) dodržují. Také jsou utvořeny

značky pro fonémy, které nemají žádný odpovídající grafém. Transkripčních systémů je celá řada. Proto existuje mezinárodně standardizovaný alfabetský systém přepisu, který využívá latinky, a to systém Mezinárodní fonetické asociace (International Phonetic Association) (srov. Krčmová, 2007, s. 20).

Pro běžnou transkripci v češtině se povětšinou užívá zjednodušený soubor užitých značek. Tento systém je užit i v této práci. V následujících seznamech uvedu ty značky a odchylky od pravopisu, které jsem při své transkripci užila.

1.5.1. Vokály

Pro kvantitu vokálů jsem užívala běžné grafémy s diakritickou čárkou.

[:] – dloužení krátkého vokálu

[e̞] – otevřený vokál [i]

[a̞] – otevřený vokál [e]

[+] – redukce a vypouštění vokálu

[ou̯] – diftong v tautosylabickém postavení

[i] – pro psanou podobu vokálu [i] měkkého i tvrdého

1.5.2. Konsonanty

Některé hlásky byly zapsány běžnými grafémy, ale neshodovaly se s pravopisem, např. [ňského]. Také jsem zaznamenala výslovnost [ď, ť, ň], např. [loďi].

[x] – pro konsonant ch

[ʒ] – hláskové spojení dz, případně výslovnost [c] před znělým konsonantem

[ʒ̥] – výslovnost dž

[l̥] – slabikotvorné l

[r̥] – slabikotvorné r

[m̥, n̥] – slabikotvorné m, n – bylo spíše ojedinělé

[ř] – neznělé [ř]

[ŋ] – velární n

[ʔ] – ráz neboli tvrdý hlasový počátek

[ɣ] - znělé ch

1.5.3. Suprasegmentální jevy

[↓] - kadence

[→] - polokadence

[↑] - antikadence

[/] – krátká pauza, většinou fyziologická, pouze pro nádech

[//] – delší pauza, délky jednoho až dvou slov, téměř se nevyskytovala

[///] – dlouhá pauza, užitá pro ukončení promluvy před reportáží

1.5.4. Ostatní značky

[_] – splývání dvou stejných hlásek na vnějším předělu

[---] – nesrozumitelné slovo

2. ANALÝZA

Jak bylo zmíněno výše, analýza je prováděna formou tabulek. Pro jména jednotlivých moderátorů jsem užila zkratky, které jsou uvedeny v následujícím seznamu:

Borh – Lucie Borhyová

Kor – Reynolds Koranteng

Parm – Sandra Parmová

Foj – Roman Fojta

Aug – Marcela Augustová

Pist – Roman Pistorius

2.1. Vokály

Tab. 5

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Otevřené vokály	1	3	4	5	5	2
Úženi vokálů	5	5	5	5	5	5
Redukce vokálů	3	4	5	4	5	5
Dloužení vokálů	3	5	5	5	5	5
Součet	12	17	19	19	20	17

Jak je patrné z celkového bodového hodnocení, moderátoři většinou nemají výrazné problémy s výslovností vokálů. Zejména Augustová, Fojta a Parmová vokály vyslovují velmi dobře. Jediným problémem u Parmové je náchylnost k otevřenosti vokálů, ale není zdaleka tak patrná jako u Pistoria nebo dokonce Borhyové. U Fojty jsem se výjimečně setkala s redukcí, proto jsem ho v této oblasti hodnotila o stupeň hůře. Tyto drobné nedostatky však jejich projev výrazně neovlivňují.

Roman Pistorius a Lucie Borhyová se snaží kvalitně artikulovat, ale i tak je u nich dost výrazná otevřenost vokálů. V transkripci jsem značila pouze

extrémní případy, jak jsem naznačila výše. Většinou šlo o otevřenou výslovnost hlásky [i], která přecházela v [e]. U Borhyové se dokonce ve spontánním hovoru objevilo otevřenější [e] přecházející v [a]. Tyto nedostatky mohou vést k záměně významu slova.

U Korantenga také pociťujeme otevřenost vokálů, není však tak markantní. Redukce se u něj objevila a připisuji to rychlému tempu a výslovnostní nedbalosti.

Nejhorší celkový výsledek se objevil u Lucie Borhyové, a to z toho důvodu, že kromě výrazné otevřenosti vokálů se u ní setkáváme také s redukcí a prodloužením krátkých vokálů.

Příklady:

[napjetí ve vládě **dál+** roste ↓] (Foj)

[české cestovní kanceláře se připravují ?i na variantu že **be bej** letecký provoz zcela zastaven ↓] (Borh)

[jak **napsale leďové** noviny mafije si najímá specialisti s vojenským vícvikem ↓] (Pist)

[lodní doprava na dolním **labe** se zřejmě f případě nízkého stavu **voďe** letos nadobro zastaví ↓] (Borh)

[?aféře s poslední dobi vedou celou ?evropskou ?uniji k tomu ?abi vižadovala přesnější značení surovin ↓] (Pist)

[tak já + sem **mluvela** ?o ?ivanu **haškove:** →] (Borh)

[nečekaňe ?otstoupej s **funka:** →] (Borh)

[stát totiž ?uš půl roku ?otálí s podporou ?unikátního **r + mork + ru** beskidi který je jako jediní sxopen za suxa přetahovat loďe z drážďan do ?ústí nad labem ↓] (Kor)

[**t + n** mňel spolu z dalšími pjetí muži spronevjeřit půl druhé miliard korun ↓] (Borh)

Na špatnou výslovnost vokálů, zejména jejich otevřenost, upozorňují i dřívější analýzy z roku 1999 a 2003 (Janíková, 2001, s. 198; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 63). Kritika se obrací na Borhyovou, Pistoria a Korantenga.

Ale zatímco ve výsledcích z roku 1999 je Koranteng na stejné úrovni jako Borhyová, podle mé vlastní analýzy se jeho mluva v tomto případě zlepšila. Mohlo však také dojít ke zhoršení u Lucie Borhyové.

2.2. Konsonanty

Tab. 6

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Znělostní asimilace	2	1	4	3	4	2
Artikulační asimilace	2	3	3	3	3	3
Vypouštění konsonantů uvnitř a na začátku slova	4	3	4	4	5	2
Splývání stejných konsonantů	2	2	2	2	5	2
Součet	10	9	13	12	17	9

Ve výslovnosti konsonantů se u moderátorů setkáváme s několika chybami. První chybou je oslabování znělé výslovnosti koncových konsonantů před znělými na vnějším předělu. Tato chyba se vyskytovala především u Borhyové, Korantenga a také Augustové a Fojty. Jak uvádí *Čeština doma a ve světě*, může jít o špatnou práci s dechem (srov. Janíková, 2001, s. 200).

Příklady:

[se **toťš** za poslední roki strojnásobil ↓] (Foj)

[na **silňicix** budou zesílení kontroli ↓] (Borh)

[správa **fšak dnes** přišla ze starix čivic ↓] (Kor)

[v niž se strani sxodují na **fšex dlouhodobix** reformax ↓] (Aug)

Setkáváme se i s hyperkorektností, kdy hlásku, která by měla podlehnout asimilaci a být vyslovena jako neznělá, moderátoři vysloví zněle. Jedná se zpravidla o hlásku [d]. To se objevuje opět u Korantenga a Borhyové a také se objevil případ u Parmové a Pistoria. Koranteng má s tímto jevem největší problémy. Možná to souvisí i s jeho vadou řeči, o které budu hovořit později.

Příklady:

[vístup neňí podle horského **vúdce** ?optíží →] (Kor)

[**pokud teť** ?odmítnou podepsat dodatek ke koaliční smlouvě →] (Borh)

[bude zřejmně **rozhodovad sout** ↓] (Kor)

[taková slova co bi reakci vivolal ?ivan hašek svim **?odxodem** s čela tuzemského fodbalu v médiích →] (Pist)

Další chybou, která se objevovala pravidelně u mužů, byla chybná znělá výslovnost konsonantu před jedinečnými hláskami a hláskou [v]. Nejhuře na tom byl Pistorius. Borhyová se v tomto případě chyb nedopouští, u Augustové a Parmové se tento jev objevil jen výjimečně.

Příklady:

[?opxodi **český vjetnamců** ve stínu mafije ↓] (Aug)

[podle ?odhadů ministerstva práce ?a **socijální vjecí** bude ?už v roce dva tisíce dvanáct mezi lidmi ?osumset tisíc takových karet ↓] (Pist)

[tak ?a f **televizní novínax** vám dnes ještě ?ukážeme nejmenší funkční páleňici na svjetě ↓] (Kor)

[**?úřad ministra** dobeše varuje že to povede ke kolapsu celého systému vzdělávání ↓] (Pist)

[hlavně na delších trasách ?a v **neznámých místech** ↓] (Foj)

V oblasti artikulační asimilace se u všech moderátorů setkáváme se stejnými případy. Nejčastěji si zjednodušují kombinaci hlásek [t]+[š], [d]+[s], [t]+[s], což v některých případech ortoepii neporušuje. Zřetelná výslovnost by se měla zachovávat na vnějším předělu a také na švu základu slova a předpony nebo přípony (srov. Hála, 1967, s. 56). Dále se často objevují případy zjednodušování hláskové skupiny [n]+[š], což je vždy neortoepické (srov. Tamtéž, s. 60). Borhyová je v tomto případě ohodnocena nejmenším počtem bodů. Uvedené hláskové skupiny si zjednodušuje téměř pravidelně a také velmi nedbale vyslovila slovo [mňestský], jak je uvedeno v příkladu.

Příklady:

[velká voda si zatím → / nevižádala žádné **lické** životi ↓] (Kor)

[**mňeskí** soud_dnes poslal na deset let do vjezení bívalého šefa českého fodbalu fraňtiška xvalofského ↓] (Borh)

[za viprošťování pag musí zaplatit několik tisíc korun ?a navíc je **vječinou** čeká ?i pokuta ↓] (Foj)

[ve spojeních státex zemřel **přectavitel** slavného detektiva kolomba pítř falk ↓] (Parm)

[s **pocataře menčí** částkou se budou muset virovnat ?i resorti ?obrani ?a vňitra ↓] (Pist)

[nejen generální ředitel saski ?i celé **přectavenstvo** loterijní firmi mňelo zaručené velkorisé podmínki ↓] (Aug)

S vypouštěním konsonantů měl největší problém opět Pistorius, jeho výslovnost byla v jistých případech nedbalá. U ostatních se objevilo pár ojedinělých případů, většinou šlo o vypuštění hlásky [j] na začátku slova. Pistorius a Koraneng tuto hlásku vypouští také uvnitř slov. Pistorius se dopouštěl chyb i v případě vypouštění jiných hlásek. Jediná Augustová se v tomto případě nedopustila ani jedné chyby.

Příklady:

[zavřené + sou ťúřadi školi doprava je paralizovaná ↓] (Borh)

[podrobnosti z+ iřřovala ťeva miřřiková ↓] (Kor)

[+ ste f ťudálostex ↓ dobrí večer ↓] (Pist)

[napřříklad bjehem přřirodňřix katastrof jako + sou povodňe ↓] (Foj)

[neo + veřklé rozhodnutí vidal mňesckí ťúřad v loynex ↓] (Pist)

[prož bezhlavje pátil po kolem + doucřix → ťale nevisvjetlil ↓] (Pist)

Pokud jde o splývání stejných hlásek na vnějším předělu, dopouští se této chyby ve stejné míře všichni moderátoři kromě Augustové. Ta je i v tomto ohledu dokonalou mluvčí. U Borhyové a Parmové jsem se v jednom případě setkala i se špatnou výslovností dvou stejných hlásek uvnitř slova. Tato chyba může mít za následek změnu významu. Konkrétně šlo u obou moderátorek o splynutí hlásky [ř].

Příklady:

[se zvlářř krutřm zaxáženřm se zvřřetem se setkale prařř strážňřici ↓] (Borh)

[přřřpat zloděje ve kterém se hnulo svjedomř řeřřili řčera prařř policistě ↓] (Parm)

[řřřf_fodbalověho svazu řřivan hařek přřekvapivje rezignoval ↓] (Foj)

[ve sportovňřř novináx se dozvřřte že tenistka petra kvitová dnes_sice suverěne postoupila do řřvřřřfinále ve vimbledonu →] (Kor)

[vřřřňř soud_definitivně ťukončil leřřitou kauzu společnosť há systěm ↓] (Pist)

V celkovém hodnocení výslovnosti konsonantů je nejlepším mluvčím Marcela Augustová. Moderátoři Primy dosáhli zhruba stejných výsledků a jejich výslovnost je průměrná. U Korantenga, Borhyové a Pistoria nacházíme spřře negativní výsledek. Borhyová i Pistorius se sice snažřř dost výrazně artikulovat, avřřak z výsledků analýzy a uvedených přřřkladů je zřřejmě, že jen

správnou artikulací nelze dosáhnout kvalitního výsledku. Korantengova mluva je artikulačně přirozenější, ale má mimo jiné problémy s hyperkorektností, která je u něj častá.

V analýze z roku 2003 bylo u Pistoria, stejně jako v mé současné analýze, upozorněno na vypouštění hlásek a splývání foneticky stejných hlásek (srov. Janoušková – Veroňková, 2008, s. 69). Moderátor tedy ve svém projevu nijak nepokročil. Také bylo celkově upozorňováno na artikulační asimilaci, kterou jsem také zmiňovala.

2.3. Mluvní tempo (počet slabik za sekundu)

Tab. 7

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Hodnota mluvního tempa	5,5	5,5	5,9	6,0	6,0	6,0
Bodové hodnocení	4	4	3	3	3	3

U všech moderátorů se setkáváme s rychlejším tempem mluvy, než je průměrná hodnota uvedena Palkovou, a to 4,89 slabik za sekundu (srov. Palková, 1994, s. 317). O něco lépe jsou na tom moderátoři Novy. Kvůli rychlému mluvnímu tempu může docházet k přeřeknutí, nesrozumitelnosti jednotlivých slov a také redukci hlásek. Redukce hlásek se u mluvčích objevuje (viz výše). Vlivem rychlého tempa moderátoři také často vynechávají uvnitř výpovědi pauzy, což následně vede ke špatnému členění, monotónnosti a nepřehlednosti výpovědi. K přeřeknutí a nesrozumitelnosti dochází jen ojediněle, jelikož mluvčí čtou předem připravený text.

Ačkoli žádný z moderátorů nepřekročil hranici mluvního tempa, kterou stanovil Bartošek, to je 6,67 slabik za sekundu, měli by v mluvě zpomalit. Tempo totiž ovlivňuje řadu dalších jevů.

Občas se setkáváme se zrychlováním a zpomalováním tempa, ale většinou jde o případy, kdy chtějí moderátoři něco zdůraznit a není to příliš časté. Většinou si udržují poměrně stabilní tempo.

V roce 2003 měla Augustová i Pistorius tempo také v průměru 6,2 slabik za sekundu (srov. Janoušková – Veroňková, 2008, s. 77). K žádnému posunu tedy nedošlo. Celková průměrná hodnota moderátorů z roku 2003 se pohybovala od 5,8 do 6,3 slabik za sekundu (srov. Tamtéž, s. 77). Z tohoto pohledu by se dalo říct, že moderátoři Novy jsou na tom vlastně velmi dobře a ostatní se pohybují v průměrných hodnotách. Podle mě však stále ještě hovoří rychle a jejich tempo bylo prvním jevem, kterého jsem si při své analýze všimla. Jejich mluva byla uspěchaná.

2.4. Intonace

Tab. 8

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Bodové hodnocení	3	4	4	4	3	3

V případě intonace se u moderátorů setkáváme s jedním zásadním problémem. Vyskytuje se nejčastěji u Borhyové, Augustové a Pistoria. Tímto problémem je vkládání kadence uvnitř výpovědi, kde by bylo vhodnější užít polokadence. Delší souvětí potom působí monotónně, protože mluvčí neustále klesá hlasem. U Korantenga a Parmové se tento jev téměř nevyskytuje. U Fojty jde také pouze o ojedinělé případy. Další výrazné problémy se v intonaci mluvčích neobjevují.

Příklady:

[na druhé velmi podrobní dodatek koaliční smlouvi ↓ / v říši se strani sxdují na fšex dlouhodobích reformách ↓] (Aug)

[nejoblíbenější sport_tet' podle mnohých míří spátka do časů nejznámější korupční aféry ↓ / symbolizované kapřičky ?a prodáními zápasi ↓] (Pist)

[falk ?uš několik let trpjel demencí f pokročilém stádiju ↓ která bila důsledkem ?alchajmrovi xorobi ↓] (Foj)

[to viplívá z výroční správi ?útvary pro ?odhalování ?organizovaného zločinu ↓ její část dnes zveřejnili lidové noviny ↓] (Borh)

V minulých letech bylo upozorňováno z hlediska intonace na klesání hlasu v místech, kde by měla být užitá polokadence. V roce 1999 je uvedena právě Borhyová (srov. Janíková, 2001, s. 203). Situace se tedy moc nezměnila.

2.5. Členění výpovědi

Tab. 9

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Počet vstupů	65	58	34	35	49	49
Počet špatných výpovědí	3	8	2	1	6	2
Procenta	4,6	13,8	5,9	2,9	12,2	4,1
Bodové hodnocení	3	1	2	4	1	3

Z uvedených hodnot je zřejmé, že nejlépe zachází s větným členěním Roman Fojta. Vyskytl se u něj pouze jeden případ špatného členění výpovědi. Borhyová, Pistorius a Parmová jsou na tom o něco hůře. Naproti tomu Augustová a Koranteng jsou výrazněji horší než jejich kolegové. U Korantenga jde zvláště o to, že se snaží část výpovědi zdůraznit. Proto ji nesprávně odděluje. I u Augustové se takové případy vyskytly. Kromě toho se u ní ale objevil i případ, kdy její členění věty bylo úplně nesmyslné (viz níže, poslední příklad). Dále také člení věty na jednotlivá slova, evidentně kvůli jejich zdůraznění.

Všichni moderátoři dostali ještě o bod nižší hodnocení, jelikož často vynechávají nebo nesprávně užívají pauzy uvnitř delších výpovědních celků. Na vině je zřejmě rychlé mluvní tempo. Pauza bývá umístěna většinou před slovem, které chtějí moderátoři zdůraznit. Také může jít o špatnou práci s dechem. Mluví tak pauzu umístí až v případě, kdy se musí nadechnout.

V obou případech však pauza není správně umístěna z hlediska významového. Tento jev je u všech moderátorů pravidelný.

Příklady:

[?ale zároveň ?o **muže do kterého** fanoušci → / **fkládali** velké nađeje ↓] (Foj)

[řidiči na teplické dálnici dé ?osum dnes **potřebovali** → / **pořádně** pevné nervi ↓]
(Parm)

[televizní novini dnes **začneme** → / **naléhavím** varovááním ↓] (Borh)

[velká voda si **zatím** → / **nevižádala** žádné lické životi ↓] (Kor)

[s **tím že zvlášť** → / **rosšířené** je mezi vjetnamci ↓] (Pist)

[jen **prozradím že je** → / z **moravi** ↓] (Kor)

[tamní nekompromisně protikuřácká **vláda** → / z **ňiy** hodlá ?otstraňit barvi ?i znaki víropců ↓] (Aug)

[naše televize z+**istíla že vedeňí** loterijní společnosti saska viplácelo hned_dvjema ?advokátňím kanceláříím ?aš do května letošního **roku** → / **několikamilijónové** částki za právní službi ↓] (Kor)

[počínaje zítčkem vírazně zhoustne provos nejen na českých silnicích ↓ / ?aṭa zaplňí ?i hlavní tahi k mořím ↓ / tuzemská policije přidává **hlítki** → / **varuje** → / **právje** bjehem prázdninových cest řidiči častěji bouřají f protismňeru nebo **kvůli ?únavje ?a taki raďí** ↓ / **na dlouhou** trasu se ?určitě nevidávat f pátek ↓] (Aug)

V analýze z roku 1999 byla Augustová chválena, že svůj projev člení správně (srov. Janíková, 2001, s. 202). V mé vlastní analýze dosáhla spíše špatného výsledku. Borhyová a Koranteng byli kritizováni, že své výpovědi příliš segmentují (srov. Tamtéž, s. 202). Tento problém v mé současné analýze občas nastává u všech mluvčích. Dle mého názoru je to ale lepší, než dlouhá souvětí bez užití pauz, která jsou méně srozumitelná a působí monotónně.

2.6. Vady řeči

Tab. 10

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Bodové hodnocení	5	3	4	5	5	2

Žádnou vadou řeči netrpí polovina moderátorů, konkrétně Borhyová, Augustová a Fojta. Nejhůře v této oblasti dopadl Pistorius, u kterého se objevuje špatná výslovnost hlásky [l]. Tato hláska by měla být z hlediska místa tvoření prealveolární. U Pistoria je spíše vzhledem k poloze jazyka dentální. Navíc nevyslovuje úplně správně postalveolární sykavky [ž], [š], [č], [ž], dá se tedy říci, že se u něj projevuje i sigmatismus.

Stejnou vadou, pokud jde o hlásku [l], trpí i Koranteng, který rovněž hlásku [l] vyslovuje spíše dentálně. Kromě hlásky [l] Koranteng nesprávně vyslovuje hlásku [d]. Tento jev u něj však není pravidelný. Chybnou výslovnost hlásky [d] odůvodnila Jitka Janíková jako důsledek špatné výslovnosti [l] (srov. Janíková, 2001, s. 200).

U Parmové se neobjevuje typická řečová vada, ale často po postalveolárních sykavkách vyslovuje následující hlásku jinak, než by měla. Projevuje se to zvláště v kombinaci s [t] nebo s vokálem. V případě výslovnosti hlásky [t] jde zjevně o artikulační asimilaci. Hlásku totiž vysloví jako postalveolární, což je artikulačně bližší zmíněným sykavkám. V kombinaci s vokálem nastávaly případy, že její ústa byla zaokrouhlenější, než by měla být. Vokál byl sice rozpoznatelný, ale nesprávná artikulace byla rušivá.

Na špatnou výslovnost hlásky [l] a [d] u Korantenga upozornili už v roce 1999, jak bylo zmíněno výše. Také Pistorius byl v roce 2003 uveden jako moderátor se špatnou výslovností [l] a sykavkami (srov. Janoušková-Veroňková, 2008, s. 67).

Tyto vady lze dle mého názoru lehce odstranit a moderátoři by se o to měli snažit, pokud mají být řečovým vzorem.

2.7. Spisovnost

Tab. 11

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Bodové hodnocení	4	5	4	4	2	2

Moderátoři čtou předem připravený text. Ke spontánní mluvě docházelo až v závěru zpravodajství.

Nejkorektnějším mluvčím byl v tomto případě Koranteng. Po celou dobu zpravodajství hovoří spisovně. O bod méně má jeho kolegyně, která ve spontánní mluvě užila nespisovný tvar adjektiva. Moderátoři Primy shodně dvakrát užili hovorových výrazů při čteném textu. Naproti těmto ojedinělým případům Augustová a Pistorius používají hovorové výrazy velmi často, proto jsou ohodnoceni nejhůře.

Příklady:

[jeho ?informace přivedli **?američaři** ke spícím ?agentům moskvi ↓] (Aug)

[**policisti** f praze znovu zasahovali f ?amsterdam šopu ↓] (Pist)

[právje na **tomhle** dokumentu te' visí ?osud vládi ?a ?ultimátum nejmenčí strani vipřší zítra ↓] (Aug)

[zácpí ?unaveňí řidiči ?a proto častější **bouřački** ↓] (Pist)

[pacijeňti si přitom za nemoc **můžou** podle lékařů vječinoř sami ↓] (Foj)

[řidič **nákladáku** nesklopil korbu ?a narazil do mostu ↓] (Parm)

[1 tak]1 tomu říkám modelářství [2 dobrí večer]2 (Kor) [2 **úžasní**]2] (Borh)

Kromě téměř pravidelného výskytu koncovky [-i] v plurálu maskulina je nejčastějším případem u Augustové a Pistoria užívání slova [taki] místo [také]. Přitom, jak naznačí můj následující příklad, nejde zase o takovou pravidelnost. V jedné zprávě užila Augustová obou tvarů.

Příklady:

[vláda **taki** kívla na další tři reformní zákoni ministra hegra ↓] (Aug)

[spřesňují **také** podmínky pro záchranáře ↓] (Aug)

Na stále častější užívání hovorových výrazů moderátorů ČT 1 upozornil Jaroslav Bartošek v roce 2008. Konkrétně komentuje projev Pistoriův. Jejich snahou je přiblížit se současnému divákovi a zbavit se prvků, které působí již archaicky (srov. Bartošek, 2008, s. 15).

Je otázka, kam až toto sblížování se s divákem povede. Navíc není jasné, jaká mají kritéria pro výběr slov. Pro některá užívají hovorových výrazů, pro některá spisovných. Navíc, jak je vidět na příkladu výše, užívání hovorových výrazů není pravidelné ani v případě, že jde o stejné slovo.

2.8. Přereknutí a nesrozumitelnost

Tab. 12

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Bodové hodnocení	5	4	4	4	4	4

K přereknutí u moderátorů příliš často nedochází vzhledem k tomu, že text čtou. U Augustové a Kornatenga jde spíše o nesrozumitelnost jednotlivých slov, což připisuji buď rychlému tempu mluvy, nebo nedbalosti ve výslovnosti. Fojta a Pistorius jsou dle mého názoru jednoznačně ovlivněni tempem a Parmová se v tomto případě přerekla možná i z důvodu její špatné výslovnosti hlásky [t]. Jak jsem již řekla, případy jsou ojedinělé. Borhyová se nepřerekla ani jednou a díky výrazné artikulaci je jí i dobře rozumět.

Příklady:

[stát toťš ?uš púl roku ?otálí s podporou ?unikátního **r + mork + ru** beskidi který je jako jedíní sxopen za suxa přetahovat loďe z drážďan do ?ústí nad labem ↓] (Kor)

[vláda --- své pláni na celé roki ↓] (Aug)

[požadavek věčkarů kteří ?otřás! koalicí se táká hlavne státního rozpočtu ↓ konkrétně jí vadí pláni škrdů škrtů v dopravje ve školství ?a zmñeni daňí ↓] (Parm)

[tímto prohlášením tag zřejmně nadobro rosek! nekone+ nekonečné koaliční spori ?o to →] (Foj)

[zabavili tam stofki sun+ suvenírů které bi podle ñix mohli ?opsahovat zakázané látki ↓] (Pist)

2.9. Celkové hodnocení

Tab. 13

	Borh (Nova)	Kor (Nova)	Parm (Prima)	Foj (Prima)	Aug (ČT 1)	Pist (ČT 1)
Vokály	12	17	19	19	20	17
Konsonanty	10	9	13	12	17	9
Mluvní tempo	4	4	3	3	3	3
Intonace	3	4	4	4	3	3
Členění výpovědi	3	1	2	4	1	3
Vady řeči	5	3	4	5	5	2
Spisovnost	4	5	4	4	2	2
Přerěknutí	5	4	4	4	4	4
Součet	46	47	53	55	55	43

Po sečtení bodů mých jednotlivých analýz jsem dospěla k výše uvedeným výsledkům. Nejlepšího hodnocení dosáhli Marcela Augustová a Roman Foja. Nejhuře hodnocen je Roman Pistorius.

Augustové v hodnocení uškodila tendence k užívání hovorových prvků a také špatné členění výpovědí. Foja se v případě všech jevů pohyboval buď v průměru, nebo dosahoval vyššího počtu bodů.

Sandra Parmová získala v celkovém hodnocení jen o dva body méně. Také ona má občas problémy s členěním výpovědi, ale v ostatních jevech dosahovala průměrných nebo nadprůměrných výsledků.

Reynolds Koranteng má problém s členěním výpovědi a také v případě konsonantů byl hodnocen nízkým počtem bodů. Navíc se u něj projevují vady řeči.

Mluva Lucie Borhyové je silně ovlivněna pobytem v Praze, což se projevilo v hodnocení výslovnosti vokálů. Nízkým počtem bodů byla hodnocena i u konsonantů. Tyto dva jevy byly při hodnocení Borhyové zásadní, jelikož v ostatních případech byla spíše průměrnou nebo lepší mluvčí.

Vladimír Pistorius dosáhl nejhoršího ohodnocení. Nejvíce mu uškodilo špatné hodnocení za nespisovnost a také nesprávnou výslovnost konsonantů. Navíc se u něj projevují dvě vady řeči. Nadprůměrných hodnot dosáhl pouze v oblasti vokálů a přechnutí.

2.10. Pořadí moderátorů a televizních stanic

Tab. 14

Moderátor	Bodové hodnocení
Marcela Augustová	55
Roman Fojta	55
Sandra Parmová	53
Reynolds Koranteng	47
Lucie Borhyová	46
Roman Pistorius	43

Celkové pořadí moderátorů je uvedeno v tabulce výše. Své výsledky jsem porovnávala s výsledky analýz z roku 1999 a 2003 (viz Praktická část, kap. 1.1.). Marcela Augustová se již od roku 1999 stále pohybuje mezi nejlepšími mluvčími. Také u Reynoldse Korantenga v tomto ohledu nedošlo k velkým

změnám. Minulé analýzy i má současná analýza ho hodnotí jako spíše horšího mluvčího.

Borhyová byla hodnocena vždy jako nejhorší mluvčí, tedy v letech 1999 a 2003. V mém současném celkovém hodnocení je však nejhorším mluvčím Roman Pistorius, který byl v roce 2003 hodnocen jako lepší mluvčí než oba moderátoři Novy. Zde se nabízí otázka, zda Borhyová a Koranteng svůj projev zlepšili nebo se naopak Pistorius od roku 2003 tak zhoršil. Také je pravda, že se starší analýzy od té mé v jistých ohledech lišily, a to v metodice i výběrem zkoumaných jevů (viz Praktická část, kap. 1.1., kap. 1.4.).

Mluvčí TV Prima nemohu srovnat s výsledky minulými, ale když jsem je srovnala s jinými mluvčími této stanice, zjistila jsem, že jednotliví moderátoři Primy se buď pohybovali mezi těmi nejlepšími, nebo byli průměrní. Ani v tomto případě tedy nedošlo k žádné změně (srov. Janíková, 2001, s. 182; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 54).

Tab. 15

Televizní stanice	Bodové hodnocení
TV Prima	108
ČT 1	98
TV Nova	93

V poslední tabulce uvádím výsledky dvojic moderátorů každé televizní stanice. Mé výsledky jsou shodné s analýzou z roku 1999. Nejlepší stanicí je TV Prima, následuje ČT 1 a poslední je TV Nova. V roce 2003 byla nejlepší stanicí ČT 1 (viz praktická část, kap. 1.1.). Je pravda, že i v mé analýze by nejspíš byla nejlepší stanicí ČT 1, ale kvůli Pistoriově špatnému výsledku se ocitla až na druhém místě. Výsledek pro mě překvapivý není, protože už při analýze mi byla poslechově nejpříjemnější moderátorská dvojice Parmová a Fojta.

ZÁVĚR

V této práci jsem se zaměřila na sledování prohřešků proti ortoepické normě u moderátorů hlavního zpravodajství vybraných televizních stanic. Provedla jsem analýzy zvukových jevů na základě ortoepické normy, které jsou důležité pro veřejný kultivovaný projev. Výsledky mých jednotlivých analýz i celkové hodnocení jsem vždy porovnávala s výsledky a analýzami, které byly publikovány v časopise *Čeština doma a ve světě* (Janíková, 2001, s. 178; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 53). V následujících odstavcích bych si chtěla odpovědět na otázky, které jsem si položila v úvodu práce.

Mou první otázkou bylo, zda se úroveň jazyka u mluvčích zlepšila, zhoršila nebo zůstala neměnná vůči analýzám z roku 1999 a 2003 (Janíková, 2001, s. 178; Janoušková – Veroňková, 2008, s. 53). Na základě celkového hodnocení moderátorů lze říci, že k výrazné změně došlo pouze u Romana Pistoria, který se podle mých současných výsledků ve svém projevu zhoršil. Marcela Augustová se stále pohybuje mezi nejlepšími mluvčími. Reynolds Koranteng s Lucií Borhyovou jsou hodnoceni v mé analýze i v analýzách z roku 1999 a 2003 jako horší mluvčí.

Druhá otázka zněla, zda mluvu moderátorů ovlivňuje místo pobytu a vzdělání. Tuto problematiku bohužel nemohu detailně zhodnotit, jelikož informace o vzdělání a místě pobytu mi byly poskytnuty pouze od moderátorů ČT. Na základě výsledků mých analýz, zvláště z oblasti vokálů, mohu pouze konstatovat, že u Lucie Borhyové, Reynoldse Korantenga, Sandry Parmové a Romana Pistoria je patrný vliv pobytu v Čechách, který se projevuje otevřenou výslovností vokálů. Tento nářeční jev je z ortoepického hlediska nepřijatelný, přitom se objevuje u dvou třetin moderátorů.

Dále mě zajímalo, kteří mluvčí jsou z jazykového hlediska pro diváka nejpříjemnější (tj. nejméně porušují ortoepickou normu). Jak je uvedeno výše v bodovém hodnocení, jsou to Marcela Augustová a Romana Fojta. Ve svém hodnocení dávám přednost Romanu Fojtovi, protože jeho projev je ve všech zkoumaných bodech stabilní. Augustová používá hovorové výrazy a občas špatně zachází s větným členěním.

Pokud jde o nejlepší dvojici moderátorů a tedy nejlepší televizní stanici, je na tom na základě pozorovaných jevů nejlépe TV Prima se 108 body. Jejich mluva je srozumitelná, až na výjimky spisovná a celkový projev působí kultivovaně.

K otázce řečového vzoru bych měla uvést, že lze jako řečový vzor brát Romana Fojtu i Marcelu Augustovou. Avšak u Augustové mi velmi vadí její nespisovnost, jak jsem uvedla výše, proto bych za řečový vzor pokládala pouze Fojtu. Ostatní čtyři mluvčí by měli na mluveném projevu pracovat. Největším problémem je již zmíněná otevřenost vokálů, ale také řečové vady, které by se u moderátorů neměli vyskytovat vůbec.

Dílní výsledky této práce ukázaly, že se moderátoři ve svém projevu dopouštějí prohřešků vůči ortoepické normě. U některých jde pouze o drobné chyby, někteří chybují více. Je důležité si uvědomit, že nedostatky v jednotlivých oblastech se mohou projevit na jejich celkové mluvě, která pak nepůsobí kultivovaně.

Mým hlavním cílem bylo zjistit, zda mohu tyto moderátory považovat za řečové vzory pro českou společnost. Na základě mé současné analýzy tuto funkci plní pouze Roman Fojta, tedy jen jeden moderátor z šesti, což vnímám jako negativní výsledek. Jak upozorňuje Jaroslav Bartošek, v dnešní době ovlivňuje mj. i úroveň televizního zpravodajství nízký věkový průměr a nízká profesní úroveň moderátorů (srov. Bartošek, 2008, s. 6). Proto by možná bylo vhodné zvýšit nároky na výběr moderátorů hlavního televizního zpravodajství, aby byl jejich projev srozumitelný, spisovný a kultivovaný.

ANOTACE

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

Filozofická fakulta

Katedra Bohemistiky

Jméno: Kopečková Michaela

Název práce: Analýza mluvených projevů moderátorů televizních novin (Nova, Prima, ČT)

Vedoucí práce: PhDr. Petr Pořízka, PhD.

Anotace: Tato bakalářská práce se zaměřuje na analýzu mluveného projevu moderátorů televizních novin. Cílem bylo zjistit úroveň jazyka u těchto mluvčích, poukázat na nedostatky v jejich mluvě na pozadí ortoepické normy a srovnat současné výsledky s analýzami minulými. Práce obsahuje teoretickou část, ve které jsou obecně shrnuty jevy týkající se tématu, a praktickou část, která obsahuje několik dílčích sond zkoumaných jevů. V analýze jsem se zabývala segmentální i suprasegmentální rovinou, spisovností, vadami řeči a přerážkami. Každá analýza je doplněna komentářem a příklady. Na konci je pak uvedeno celkové hodnocení a porovnání jednotlivých mluvčích. V závěru shrnuji veškeré výsledky práce.

Klíčová slova: ortoepie, zpravodajství, výslovnost, analýza, moderátoři, mluva, řečový vzor

Počet znaků: 101 395

Počet použitých zdrojů: 13 monografií, 8 časopiseckých článků, 7 internetových zdrojů

Počet příloh: 1 tabulka konsonantů, 9 fonetických transkripcí, 1 CD

RESUMÉ

This Bachelor Thesis focuses on analysis of speech of TV news presenters. Aim of the work was to find out level of their language, point out their speech imperfections on the background of their orthoepic norm and to answer question, if these speakers can hold position of language example. Linguists dealt with similar issues already some time ago and had published their results in a magazine *Čeština doma a ve světě* (Czech language home and abroad). Results in this thesis will be among others compared with results of analyses from the years 1999 and 2003. The work includes theoretical and practical part. In the theoretical part there is a conclusion of general data and findings that refer to the topic of this thesis, i.e. problems of mass media, segmental and suprasegmental phonetic and phonologic effects and speech impediments that can show by speakers. Practical part contains brief description of my specialization, materials for the analysis and process of the analysis. There is also concise description of methods and results of analyses from the years 1999 and 2003. The analysis itself was carried out in the form of charts together with comments and few examples. In the analysis I dealt with segmental and suprasegmental level. Further I focused on language standards, speech impediments and slip of the tongue. Each of the phenomenon was analysed individually. At the end there is an overall evaluation of individual presenters as well as TV stations. Both of the evaluations were commented and compared with the results of analyses from the years 1999 and 2003.

In the conclusion all the results and goal of the thesis are summed up. Based on my analysis I found out that the presenters of main TV news often break orthoepic norm. The biggest problem is influence of Czech dialects on speech of the presenters and also speech impediments. Only one presenter out of six can be considered as the speech example which I consider a negative result.

LITERATURA

- Červená, V. et al.:** *Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost*. Praha: Academia, 2007. 647 s.
- Daneš, F.:** *Intonace a věta ve spisovné češtině*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1957. 161 s.
- Daneš, F. et al.:** *O mluveném slově*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1954. 121 s.
- Dohalská, M. et al.:** *Mluvíme, mluvíš, mluvíme: kapitoly z moderní rétoriky*. Praha: Horizont, 1985. 124 s.
- Hála, B.:** *Úvod do fonetiky češtiny na obecně fonetickém základě*. Praha: Nakladatelství Československé akademie věd, 1962. 459 s.
- Hála, B.:** *Výslovnost spisovné češtiny I. Zásady a pravidla: výslovnost slov českých*. Praha: Academia, 1967. 99 s.
- Křmová, M.:** *Úvod do fonetiky a fonologie pro bohemisty*. Ostrava: OU v Ostravě, 2007. 196 s.
- Lotko, E.:** *Kapitoly ze současné rétoriky*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2009. 202 s.
- Mathesius, V.:** *Jazyk, kultura a slovesnost*. Praha: Odeon, 1982. 527 s.
- McQuail, D.:** *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2002. 448 s.
- Mičienka, M. – Jiráček, J. et al.:** *Základy mediální výchovy*. Praha: Portál, 2007. 296 s.
- Palková, Z.:** *Fonetika a fonologie češtiny*. Praha: Karolinum, 1994. 366 s.
- Strahl, V.:** *Novinář před mikrofonem: (o mluveném slově)*. Praha, Karolinum, 1993. 118 s.

Časopisecké články

Bartošek, J.: K jazyku mluvených zpráv. In: *Čeština doma a ve světě*. č. 1-2, 2008. s. 5-17.

Hedvábná, B. - Landgráfová, R.: Poznatelnost českých samohlásek v izolovaných slovech. In: *Čeština doma a ve světě*. č. 3-4, 2001. s. 130-138.

Hedvábná, B.: „Teď mě dobře poslouchejte, nebudu to víckrát opakovat“. In: *Čeština doma a ve světě*. č. 1-2, 2008. s. 31-34.

Janíková, J.: Moderátoři televizního zpravodajství (ze série poslechových testů „Řečový vzor“). In: *Čeština doma a ve světě*. č. 3-4, 2001. s. 178-203.

Janoušková, J. - Veroňková, J.: Moderátoři večerního televizního zpravodajství 2003. In: *Čeština doma a ve světě*. č. 1-2, 2008. s. 53-80.

Kuldanová, P.: Krize mluvních vzorů v Čechách? In: *Čeština doma a ve světě*. č. 3-4, 2001. s. 156-161.

Machač, P.: „Jagonotoasněbure?“ ... (aneb Příspěvek k přijatelnosti některých veřejných mluvčích). In: *Čeština doma a ve světě*. č. 1-2, 2008. s. 36-49.

Palková, Z.: Zvuková podoba veřejných mluvených projevů z hlediska jazykové kultury. In: *Čeština doma a ve světě*. č. 1-2, 2008. s. 19-21.

Internetové zdroje

URL: < <http://www.ceskatelevize.cz/porady/1097181328-udalosti/video/>> [cit. 2011-07-02].

URL: < <http://www.iprima.cz/prima-lidi/roman-fojta>> [cit. 2011-07-19].

URL: < <http://www.iprima.cz/prima-lidi/sandra-parmova>> [cit. 2011-07-19].

URL: < <http://www.iprima.cz/videoarchiv>> [cit. 2011-06-26].

URL: <<http://www.lucie-borhyova.xf.cz/?page=zivotopis>> [cit. 2011-07-19].

URL: <<http://tv.nova.cz/clanek/tvare/reynolds-koranteng.html>> [cit. 2011-07-19].

URL: < <http://voyo.nova.cz/televizni-noviny/>> [cit. 2011-07-01].

SEZNAM PŘÍLOH

1. Tabulka konsonantů
2. Fonetická transkripce TV Nova – 26. 6. 2011
3. Fonetická transkripce TV Nova – 27. 6. 2011
4. Fonetická transkripce TV Nova – 28. 6. 2011
5. Fonetická transkripce TV Prima – 25. 6. 2011
6. Fonetická transkripce TV Prima – 26. 6. 2011
7. Fonetická transkripce TV Prima – 27. 6. 2011
8. Fonetická transkripce ČT 1 – 27. 6. 2011
9. Fonetická transkripce ČT 1 – 28. 6. 2011
10. Fonetická transkripce ČT 1 – 29. 6. 2011

Příloha č. 1 Tabulka konsonantů

Zůsob tvoření		Místo tvoření														Sonorní/ Šumová
		Labiální				Alveolární				Palatální		Velární		Laryngální		
		Bilabiální		Labiodentální		Prealveolární		Postalveolární								
Okluzivní	Orální	p	b			t	d			ʈ	ɖ	k	g	ʔ		š
	Nazální		m		ɱ		n				ɳ		ŋ			so
Semiokluzivní						c	ɟ	ç	ʝ							š
Konstruktivní	Středové			f	v	s	z	ʃ	ʒ		j	x	ɣ		h	š
	Laterální						l									so
	Vibrantní					ɹ	rʁ									so/š
Znělost/neznělost		n	z	n	z	n	z	n	z	n	z	n	z	n	z	

Příloha č. 2 Fonetická transkripce TV Nova – 26. 6. 2011

Mluvčí A: Lucie Borhyová

Mluvčí B: Reynolds Koranteng

Celkový čas: 23,4 min

Čas promluvy: 4,9 min

B: zítřkem začíná jeden z nejrizikovějších týdnů na českých silnicích ↓ /

A: f kramářovje vile se dnes jedná ?o podobje dodatku ke koaliční smlouvje ↓ /

B: monako se připravuje na druhou nejvečší svadbu roku ↓ monackí kníže ?albert se
?ožení ↓ ///

B: dobrí večer je půl ?osmé to znamená že jsou připraveni televizní novini ↓ /

A: přijemni dobrí večer ↓ /

A: televizní novini dnes začneme → / naléhavím varováním ↓ před námi je totiž jeden
z nejrizikovějších týdnů na českých silnicích ↓

B: konec školního roku sebou bohužel tradičně přináší řadu smrtelných dopravních
nehod ↓ / ve střehu je proto hlavně policije ↓ /

A: na sliňicích budou zesílení kontroli ↓ policisté chtějí dosáhnout toho → ?abi se nehot
stalo co nejméně ↓ ///

B: dnes bi se mohlo definitivně rozhodnout ?o budoucnosti koalice ↓ f kramářovje vile
?už hodinu zasedají koaliční lídři → / ?a domlouvají se na podobje dodatku ke
koaliční smlouvje ↓ celé odpoledne jednal také poslaneckí klup vjecí veřejných ↓
podrobnosti z+išťovala ?eva mišíková ↓ / ?evo → tak s čím věčkaři → / na jednání
přišli ↓ ///

A: část vívodních čex se stále nefspamatovala ze škot → které minulí týden spůsobilo
ničivé tornádo ↓ /

B: ti se budou pohybovat ve stovkách miliónů korun ↓ / dobrá správa fšak dnes přišla ze starých čivic ↓ /

A: výroba ve zničené hale se tam ?už brzi ?opjet naplno rozjede ↓ ///

A: velkou dávkou statečnosti projevele dva svjetci nehode která se stala ?u čelxovic na kladensku ↓ / z hořícího ?auta vítáhle muže → který tam zůstal po nárazu do stromu zaklínění ↓ / podle hasičů mu doslova za minutu dvanáct zaxráňili život ↓ / jeden ze zaxránců přitom sám ?utrpjel popálení ↓ ///

B: sever spojených států sužují rozsáhlé povodně ↓

A: rozvodňená řeka sárí zaplavila část mñesta f severní dakotě ?a z domovů vihnala přes deset tisíc lidí ↓ /

B: velká voda si zatím → / nevižádala žádné lické životi ↓ ///

A: křižovatku f ?ústí nad labem kterou fčera zablokovala nehoda cisterni převážející tuk se zatím stále nepodařilo sprújezdňit ↓

B: silničáři dokonce museli její povrch vifrézovat ↓ / tuk totiž nešel s ?asfaltu žádným způsobem ?odstraňit ↓

A: mñesto kvůli tomu čekají vážné dopravní komplikace ↓ ///

A: se zvlášť krutím zaxážením se zvířetem se setkale praští strážníci ↓ ti našli mrtvého psa v jedné požární nádrži v radotně ↓ labradora něgdo svázal ?a pak ho hodil do vodi ↓ ///

B: nenapravitelného vikrádače xat dopadli policisté na frídeckomístecku ↓ / ?odsouzení bil ?už jedenákrát ↓ / za svích posledních padesát pjet dnů na svobodě se stihl vlopat do padesáti rekreačních ?objektů po celíy beskidex ↓ ///

B: tak f kosmonosex na boleslafsku dnes třicetiletí muž vraždil ze žárlivosti ↓ více se dozvíte f televizních novinách za chvíli ↓ /

A: nečekaňe dnes složil funkci šéf českého fotbalu ?ivan hašek ↓ proč to ?udělal tak to vám řeknou kolegové ze sportovníx novin ↓ /

B: tagže zůstaňte s námi ↓ //

A: monako se připravuje na druhou nej**vječí** svadbu roku ↓ /

B: monackí kníže ?albert se ?ožení s ?olimpijskou plavkíňí šarlen victokovou ↓ /

A: tisíc pjecet novinářů ↓ přes tři ?a pól tisíce svatebňíx hostů ?a davi lidí f ?ulicíx si druhého července ?užijí velkolepou pořívanou ↓ ///

A: venezuelskí prezident ?ugo čáves je podle ?informací ?americké tajné službi f kritickém stavu ↓ / šestapadesátiletí prezident se zotavuje na kubje po ?údajné ?operaci pánve ↓ / do havadi ?uš mňela dorazit ?i jeho +cera a matka ↓ ///

B: policisté f přerovje višetřují vážnou dopravňí nehodu která se stala v noci na sobotu f ?opci citof ↓ ?opilí mladí muž tam najel do skupinĳi **xodců** ↓ tři zraňil ?a pak ?ujel ↓ mladík navíc nemá řid**išskí** prúkas ?a ?auto ve kterém jel → ?ukradl ↓ ///

A: loďňí doprava na dolňím **labe** se zřejmňe f přípađe ňíského stavu **vode** letos nadobro zastaví ↓ /

B: stát totiš ?uš pól roku ?otálí s **podporou** ?unikátňího **r + mork + ru** beskidi který je jako jedňíni sxopen za suxa přetahovat lođe z drážďan do ?ústí nad labem ↓ /

A: navíc bes pomoci beskit → nejsilňejší loďi na řece → jsou plavidla která tam ?uvízňou stracená ↓ ///

A: brutální vražda ?otřásla kosmonosi ?u mladé boleslavi ↓ / ?asi třicetiletí muž tam v noci na dnešek napadl kvůli žárlivostí jiného muže ?a ženu ↓ / ta ?útok nožem nepřezila ↓ / napadení muž skončil v nemocnici gde bojuje ?o život ↓ více ?informací má kolega ?ondřej špalek ↓ ?ondro ↑ ///

B: **vječina** koček bi pří ?udělala cokoli ?abi si nemusela namočit kožix ↓

A: mi vám teď ?ale přectavíme kocořka moga → který ?otpor k vođe překonal ?a pravidelně plave v bazějku ↓ /

B: díky tomu začíná po ?ošklivém ?úrazu zase chođit ↓ ///

A: šikovní kocořek dobrí večer [1 martine]1 →

B: [1 dobrí večer]1 martine →

A: tak já +sem mluvěla ?o ?ivanu haškove: → nečekaňe ?otsouřpil s funka: → ///

B: ?aha → / no → tak → / co se dá d'elat ↓ každopádňe večer na novje → / film s teboř mňe baví svjet → střeřepini a dokut nás_smřt nerozd'elí ↓

A: tag heskí večer ?a navid'enoř ?opjet zítra ↓

B: mňejte se pjekňe ↓ ///

Příloha č. 3 Fonetická transkripce TV Nova – 27. 6. 2011

Mluvčí A: Lucie Borhyová

Mluvčí B: Reynolds Koranteng

Celkový čas: 21,6 min

Čas promluvy: 4,3 min

A: společnost saska měla zaplatit několik miliónů za právní služby bez vědomí
insolvenčního správce ↓ /

B: vietnamští opozičníci se musejí v Česku potýkat s mafijí která vybírá vysoké výpalné
↓

A: český statistický úřad bude žádat trest až pro šescet lidí kteří bojkotovali letošní
sčítání obyvatel ↓ ///

A: příjemní dobrý večer ↓ právě začínají televizní noviny z datem dvacátého sedmého
června ↓ /

B: dobrý večer → + **sme** rádi že + **ste** s námi ↓ /

B: naše televize **z**+ **istila** že vedení loteriijní společnosti saska zaplácelo **hned** **dvjema**
advokátním kancelářím **aš do** května letošního roku → / několikamiliónové částky
za právní služby ↓ /

A: problém je v tom že se tag dělo za zádi insolvenčního správce ↓ navíc existuje
podezření že za zaplacené peníze kanceláře žádné služby neodvedli ↓ ///

A: premiér dal dnes nůž na krk vjecom veřejným ↓ / **pokud** **teť** odmítnou podepsat
dodatek ke koaliční smlouvě → novou s nimi př nepodepíše ↓ /

B: třicátí červen tak může být posledním dnem současné vládní koalice ↓ / na tahu
+ sou věčkáři kteří celý den domlouvali další postup ↓ ///

A: vjetnamští ?oprodáváci se musejí f ?esku potíkat s mafijí ↓ / vibírá visoké vípalné
?aš ?tířicet procent jejix vídelku ↓ / to viplívá z víroční správí ?útváru pro
?odhalování ?organizovaného zločinu ↓ jejíš část dnes zveřejnili lidové novini ↓ /
podle policije navíc přibívá případú gdi vimahači nakonec celou firmu ?od
zrujnovanix podnikatelú přeberou ↓ ///

B: desítka zrašenix si vižádalo řádeňi fodbalovix fanouškú f ?argentinském buenos
?ajres ↓ /

A: rozezleňi fanoušci virazele do ?ulic po té co jejix milovaní klup rivř plejt po sto
deseti letex sestoupil do druhé ligi ↓ ///

A: českí statistický ?úřad bude žádat trest ?aš pro šescet lidí kteří bojkotovali letošňi
sčítáňi ?obivatel domú ?a bitú ↓ /

B: jde ?o ti nejkřiklavjejší případi gdi lidé napřiklat statistikúm poslali formulář
popsaní ?uráškami ↓ /

A: ve správním řízeňi hrozí za bojkot sčítáňi pokuta ?aš deset tisíc korun → / ?úřadi
?ale tak přisně dosud nikoho nepotrestali ↓ ///

B: policisté s prahi pátrají po třex mladícix ↓ / jeden z ñix mñel přímo f centru mñesta
znásilñit mladou ženu kterou ještě ?oloupil ↓ / jeho dva kamarádi mezitřim na ñej
čekali ?o ?ulici dál ↓ ///

A: generální stáfka v řecku bi mohla postřhnout ?i české turisté ↓ /

B: pracovníci letišť na řeckix ?ostrovex ?oznámili že letadla v ñekterix časex
?odbavovat budou ↓ / mohou řšak mít vírazná spožděňi ↓ /

A: české cestovní kanceláře se připravují ?i na variantu že **be běl** leteckí provos scela
zastaven ↓ ///

A: za xvíli vám řekneme ?o krádeži cenix poštovníx holubú f ?uherském brode ↓ /

B: ve sportovních novinách se dozvíte že tenistka petra kvitová dnes_sice suveréne postoupila do čtvrtfinále ve vimbledonu → / ?ale přiznala že je zražená ?a bolest musí tlumit prášky ↓ /

A: zůstaňte s námi ↓ //

B: záhadnou smrt šestí horolezců řeší francouští višetřovatelé ↓ / ?alpinisté xteli ?o víkendu vistoupit na tři tisíce šescet čtrnáct metrů visokí vrchol ve francouských ?alpách ↓ / výstup neří podle horského vůdce ?optížení → / ?a skupina mňela štěstí na krásné počasí ↓ / policije se teď snaží z + istit co se v horách vlastně stalo ↓ ///

A: mezinárodní trestní tribunál v hágu vidal zatíkač na mua mara kadáfího ↓ / viří ho ze zločinu proti lickosti kvůli přípravě vražd zatíkání ?a vjezňení stovek civilistů f prvňý dvanácti dnex pofstání ↓ / vydat bi ho ?ale musela do hágu sama libije nebo bi kadáfí musel ze země vicestovat ↓ ///

B: nebespeční vrax ?a seksuální devijant který minulí týden ?utekl s psixiatrické léčebni v bohnicích → bil dopaden ↓ / podrobnosti má pro nás kolega jaroslav kasnar ↓ / jardo gde se muž celou tu dobu sxovával ↓ ///

A: ?o tři desítke ceních poštovních holubů přišel v noci na dnešek jeden xovatel f ?uherském brode ↓ / škoda podle majitele přesahuje sto tisíc korun ↓ / čas ?a péče které jim vjenoval + sou fšak nevíčislitelné ↓ / krádeš ?uš višetřují tamní kriminalisté ↓ ///

B: ?o životě psa který začátkem dubna na litomňeřicku pokoušal tříletoú holčičku tag vážně že skončila v nemocnici → / bude zřejmňe rozhodovaď sout ↓ / do té dobi musí zůstat f ?útulku ↓ / jeho majitelka ho totiž ?uš nexce ↓ ///

A: možná + sme mňeli další návštěvu z vesmíru ↓ / ?ufo si tentokrát za cíl vibralo → / londín ↓ /

B: záhadné ?objekti létali nad centrem města než se před zraky zvedavců srovali za mraki ↓ ///

A: dobrí večer → /

B: dobrí večer václave → já +sem ?o tom říkal petra kvitová sice hlatce postoupila → blahopřejeme → nicméně je zražená → ///

A: budem+ držet palce ↓ ///

A: takže takí držíme palce abí se to zlomilo ještě ↓

B: tak → co večer ↓

A: večer na nás čeká dobrodružní film krokodýl dandí ?a hned po něm noční televizní noviny ?u kteríx se na vás budu těšit ↓ /

B: tak se mňejte dobře ↓ ///

Příloha č. 4 Fonetická transkripce TV Nova – 28. 6. 2011

Mluvčí A: Lucie Borhyová

Mluvčí B: Reynolds Koranteng

Celkový čas: 23,3 min

Čas promluvy: 5,1 min

B: poblíž karlových varů umístuje neznámí paxatel nástrahi na železnici ↓

A: muže který fčera večer postřelil čtíři lidi ?obviňila policije s pokusu ?o vraždu ↓

B: lesní požár v novém meksiku proňikl do rozsáhlého komplexu jaderných laboratoří v los ?alamos ↓ ///

A: příjemní ?úterňí večer ↓ je přesně půl ?osmé tedi ten správní čas pro televizňí novini ↓ /

B: dobrí večer → +sme rád'i že +ste s námi ↓ /

A: na českou železnici ?útočí zatím neznámí paxatel ↓ /

B: poblíž karlových varů správci kolejí ?objevili televizor zavješeni na trakčňím vedení ↓ /

A: gdebe do něj narazil vlak → / strojvedoucí bi nemňel sebemenčí šanci na přežití ↓ / nástraha totíš visela ve více kabini ↓ /

B: ?a nebilo to poprvé co sabotér podobňím spůsobem ?útočil ↓ ///

B: policisté dnes ?obviňili s pokusu ?o vraždu mladíka který fčera večer f praze modřanex ?a na libuši postřelil čtíři lidi ↓ / mladík bil v dobje ?útoku ?opilí ?a zdrogovaní ↓ / je to vůbec prvňí přípát ?u nás → / gdi šílení střelec pátil po náhodných ?objetex přímo na ?ulici ↓ / naší televizi se podařilo získat ?ekskluzivňí zábjeri ze zadržění paxatele ↓ / vi tak ?uvidíte jak pronásledování nebespečného střelce vipadalo s pohledu policisti ↓ ///

B: mandátoví a imunitní výbor si vižádal policejní spis ke kauze údajného uplácení ve straňe vjeci veřejné ↓ /

A: sněmovna bi mňela o vidání poslanců bárti a škárki rozhodnouđ zřejmňe aš ke konci srpna ↓ /

B: ofšem je možné že f té dobje už vjeci veřejné nebudou ve vláde ↓ /

A: pokut s nimi premiér do čtvrtka nedomluví personální otáski vjeci veřejné vipovjedí koaliční smlouvu ↓ ///

A: ceni elektrické energie bi f příštím roce mohli stoupnout aš o deset procent ↓ /
informoval o tom ve své správje energetický regulační úřat ↓ / konečné ceni elektřini může zvišit potpora vírobi energie s přibívajících solárních elektráren ↓ /
zdražení elektřini bude mít vliř napříklat i na ceni potravin ↓ ///

B: nové meksiko ve spojeních státex ohrožuje mohutní lesní požár ↓ / úřadi evakovali tisíce lidí ↓ / oheň už také proňkl do rozsáhlého komplexu → /
jaderné laboratoře v los alamos ↓ / tam se ho místním hasičům našťestí podařilo zastavit ↓ ///

B: české ministerstvo zahraňičí důrazňe varuje turisti kteří se xistají do xorvacka ↓ /
tamňí celňíci totiš nezvikle pečlivje prohledávají auta a pátrají především po lexkích drogách a omamných látkách ↓ /

A: jen za necelí červen už zadrželi pjetadvacet česků kteří u sebe mňeli marihuanu ↓
/ stálo je to f přepočtu sedum tisíc korun a mnohahodínové zdržení ↓ ///

A: mňeskí soud dnes poslal na deset let do vjezení bívalého šefa českého fodbalu fraňtiška xvalofského ↓ / t+n mňel spolu s dalšími pjetí muži spronevjerit půl druhé miliardy korun ↓ / xvalofský ale tvřdí že je neviní ↓ ///

B: v hodoňíňe → / tak tam se dejí neskutečné vjeci ↓ / mají tam bobra → / který přímo ovládl část mňesta u tamňího přístavište ↓ /

A: bobř se tam naprosto suveréne pohibuje bes ?ohledu na lidi ?a gdiř se mu něco nelíbí → / zjedná si pořádek svími ?ostrími hlodáki ↓ ///

B: tak ?a f televizníy novináx vám dnes ještě ?ukážeme nejmenččí funčkčí páleñici na svjetě ↓ / jen prozradím že je → / z moravi ↓ /

A: no ?a kolegové ze sportovñíx novin sledují dramatickí souboj petri kvitové ?o semifinále vimbledonu ↓ /

B: tagže rozhodně → / zůstañte s námi ↓ //

A: řecko dnes ?oxromila dvoũdeñí generálñí stáfka ↓ / zavřené + sou ?úřadi školi doprava je paralizovaná ↓ /

B: řekové tag v mnoha mñestex protestují proti přijetí bolestníx ?úsporníx ?opatření ↓ /

A: f ?aténáx přerostl prostestñí poxod dvacetí tisíc demonstrantů v násilné střeti s policijí ↓ ///

A: porota ?uznala viním bívalého guvernéra ?amerického státu ?ilinoj roda blagojeviče ↓ / ?úřadi ho viñili mimo jiné ?i s pokusu prodat místo f ?americkém senátu které se ?uvolñilo po zvolení baraka ?obami prezidentem ↓ ///

B: f ?ostravje dnes pokračovalo souďñí líčení f případu železñičñího nešťestí ve studénce gde přet třemi leti narazil rixlík do zříceného mostu ↓ /

A: tentokrát přišli na řadu víslexi znalců kteří mñeli visvjetlit → / proč k pádu mostu došlo ↓ /

B: ?u soudu bil ?i kolega jiří veselí ↓ / jirko tak → k jakému závjeru znalci došli ↓ ///

B: slavní českí d'eckí pjeveckí zbor bambini di prága → / po třiceti ?osmi letex definitivně končí ↓ / s publikem se rozloučí posledñím koncertem který se koná dnes večer f prašské mñescké knihovñe ↓ / na konci zboru se podepsala ?i ?aféra bívalého

zbormistra bohumila kulinského ?odsouzeného za zneužívání zboristek ↓ / soud ho
podmínečně propustil z vjezení minulé ?úterí ↓ ///

A: pardubická polečceje višetřuje čtíři mladíki kteří pod vlivem drok napadli f ?opci
d'edek u lázní bohdoneč záxranáře ↓ / te zavolali rodiče jednoho z mužů který doma
skolaboval ↓ / po příjezdu záxranářů fšak začali bít mladíci ?agresivní ↓ ///

A: tet' vám ?ukážeme ?asi tu nejmenčí páleňici jakou kste gdi viděli ↓ /

B: virobila si ji parta nadšenců z nedokoňic nedaleko ?uherského hradíšte ↓ /

A: ?a ?i gdiš mňeří jen necelíx patnáct centimetrů → / je plně fuňkční ↓ ///

A: dobrí [1 večer václave]1 →

B: [1 tak]1 tomu říkám modelářství [2 dobrí večer]2 ↓

A: [2 úžasní]2

A: tak gdeš + sme šle s rejem do studija tak petra kvitová ještě hrála → tak jak dopadl
ten dramatický → ještě se hraje ?už dohráli → ///

B: takže blahopřejeme kazdopáďně ↓

A: velká gratulace ↓

B: večer na novje komedije co ta holka xce ?a potom budou noční televizní novini →
/ f t'ex se mimo jiné dozvíte na co si dát pozor při nákupu dovolené ↓ /

A: no a zítra televizní novini to ?uš tadi budou kolegové markéta ?a karel ↓ / dobrí
večer ↓ /

B: mňejte se pjekně ↓ ///

Příloha č. 5 Fonetická transkripce TV Prima – 25. 6. 2011

Mluvčí A: Sandra Parmová

Mluvčí B: Roman Fojta

Celkový čas: 25,3 min

Čas promluvy: 3,8 min

A: ministr kalousek plánuje další rozpočtové škrti ↓ /

B: v rakousku havaroval autobus s českými turisty ↓ ?osumnáct se jiy zraňilo ↓ /

A: ve spojenix státex zemřel přectavitel slavného detektiva kolomba pítr falk ↓ //

B: příjemní sobotní večer na primně začínají správi ↓ / vítají vás u ñix sandra parmová
?a roman fojta ↓ /

A: dobrí večer ↓ /

A: v milovicíy dnes slavili dvacetileté víročí ?odxodu posledních sovjeckíx vojákú ↓ /
dřívě zñičené ?a vibidlené mñesto je dnez z velké části zrekonstruované ↓ ?akce
z názvem zbohem ?armádo zaštitil eksprezident václaf havel ?a ?osobně se jí zúčastñil
napříklat ministr ?obrani ?aleksandr vondra ↓ ///

B: česko možná ?už brzi čekají další rozpočtové škrti ↓ / vážně o ñix ?uvažuje ministr
financí miroslaf kalousek ↓ /

A: ?a to hned z ñekolika důvodú ↓ / česká ?ekonomika musí podle ministra ?unést
dopady ?očekávaného řeckého bankrotu ↓ / ?a navíc → státu se vůbec nedaří
vibírad_daňe podle plánu ↓ /

B: ?i přes fsexna dosavadñí ?úsporná ?opatřění tag hrozí že se místo snížení sgotku
státñího rozpočtu dočkáme jeho zvišení ↓ ///

A: ?uš potřetř bjem posledního tídne havaroval českí ?autobus v zahrañicí ↓ / krátce
po pólnoci sjel ze silnice na jihu rakouska nedaleko slovinskíy hrañic ↓ / sedumnáct

turistů kteří mířili do Chorvatska bylo zraňeno ↓ / řidič autobusu pravděpodobně usnul za volantem ↓ ///

A: náměstí doslova namazané sádlem mají ode dneška obyvatele ústí nad labem ↓ / s převráceného kamionu tady viteklo téměř dvacet tun živočišného tuku ↓ / likvidace následek nehody která oxromila klíčovou dopravní křižovatku při potrvání celou neděli ↓ ///

B: filmový svjet přišel o legendu ↓ / f třiaosumdesátiletý zemřel jeden z nejznámějších filmových policistů na svjetě ↓ / poručík Kolombo ↓ / příčiny smrti herce s českými kořeny Pítra Falka si jeho příbuzní nepřáli zveřejnit ↓ / Falk už několik let trpěl demencí f pokročilém stádiu ↓ která byla důsledkem alchajmrovi xorobi ↓ / jeho role Kolomba je ale nesmrtelná ↓ ///

A: případ zloděje ve kterém se hnulo svědomí řešili fčera praští policisté ↓ / muž přet očima desítek kolemjdoucích lidí přepadl a pobodal mladou ženu ↓ a to přímo f centru Prahy ↓ / agresor xtěl po své objektě peníze a tašku s notebookem → krátce po přepadení se ofšem sám kriminalistům udal ↓ ///

B: spoléhat na ží pí es navigace může být ošidné ↓ / používá je čím dál víc řidičů ↓ / hlavně na delších trasách a v neznámých místech ↓ / málogdo ale myslí na to → že i navigace se může zmílit ↓ /

A: stačí neaktualizované mapy nebo nevhodně zvolená trasa a řidiči se mohou dostat do velkých problémů ↓ / především nákladní auta tak často končí ve slepých ulicích nebo uvíznou pod mosty ↓ /

B: za vypořádání pag musí zaplatit několik tisíc korun a navíc je vječinou čeká i pokuta ↓ ///

B: ošklivá česká nádraží budou na svou rekonstrukci čekat nejspíš ještě nějaký čas ↓ / české dráhy nemají na jejich opravy peníze ↓ / státní dopravce je přet časem převzal ot

soukromých firem které opravili přislíbili ↓ / u slibů ale většinou jen zůstalo ↓ /
rekonstrukce se dočkala jen vyvolená nádraží ↓ ///

B: pokud se chystáte na zahraniční dovolenou i s domácím zvířectvem dávejte dobrý
pozor ↓ / čeká vás totiž zásadní změna ↓ / od července nesmí za hranice vycestovat
pes kočka nebo fretka kteří nejsou označeni identifikačním mikročipem ↓ / mezi
členskými státy evropské unie se tag může domácí zvíře pohybovat už jen
s cestovním pasem a čipem pot kůží ↓ ///

A: včelařům se nelíbí výkupní ceny medu ↓ / oproti loňské částce kdy bylo medu málo
dostanou za kilo pouhou polovinu ↓ / navíc podražil cukr který dostávají včeli jako
náhražku potravy ↓ / strátí z loňských let kdy včelaře trápila varoána a včelí mor tak při
jen těžko dohoní ↓ ///

B: obyvatelé rádi mňest a opcí nevědí jak se chovat v krizových situacích ↓ / například
během přírodních katastrof jako jsou povodně ↓ / informovat by je přitom podle
zákona mělo vedení opce ↓ / jenže mnozí starostové a především pak ti nově
zvolení o těchto povinnostech vůbec nevědí ↓ / další zase na její splnění nemají lidi nebo
peníze ↓ ///

A: a královská správa s patrikem kajzrem jsou tady už za necelé tři a půl minuty ↓
určíte si je nechte ujít ↓

B: od nás je to fšexno → hezký večer ↓

A: příjemný večer ↓ ///

Příloha č. 6 Fonetická transkripce TV Prima – 26. 6. 2011

Mluvčí A: Sandra Parmová

Mluvčí B: Roman Fojta

Celkový čas: 25 min

Čas promluvy: 4,3 min

B: šéf_fodbalového svazu ?ivan hašek překvapivje rezignoval ↓ //

A: ?ó es ?en kritizuje české bejbiboksi ?a žádá jejíy zrušení ↓ //

B: ká devítka jedná ?o dodatku ke koaliční smlouvje ↓ ///

A: krásní večer ↓ ne?ele je témně? za námi ?ale hod?ina plná ?informací na prim?e právě startuje ↓ ?u jejího sledování vás vítají sandra parmová ?a roman fojta ↓ /

B: příjemní večer ↓ /

B: spor ?o bejbiboksi nabírá na ?obrátkáx ↓ / ke kritice srxánek do kteréx můžou matki ?anonimně ?odložit nextěná novorozeňata se přidala ?ó ?es ?en ↓ / naléhá na jejíx rixlé zrušení ↓ / navíc ?esku doporučuje zřízeší ?úřadu d'eckého ?ombucmana ↓ / zatímco tuhle mišleŅku vládní zmocňeŅkiŅe pro lická práva vítá → / bejbiboksi na?opak brání ↓ / jejíx poctatu podle ní ?ó ?es ?en nepoxopila správně ↓ ///

A: řidiči používají tagzvané ?antiradari budou nepostížitelní ↓ / ?umožní to novela zákona ?o provozu na pozemních komunikácíx ↓ / používání rušiček policejních radarů má být jen přestupkem → ?a tag bude jejíx majitelům hrozit pouze pokuta ↓ / místo sta tisíc korun ve správním řízeší maximálně deset tisíc korun ↓ ///

B: českí fotbal dnes zažil pořádní šok ↓ / přinesla ho valná hromada ?eskomorafského fotbalového svazu ↓ / v jejíx závjeru si vzal slovo přeceda svazu ?ivan hašek ?a ?oznámil že se vzdává fuŅkce ↓ / českí fotbal tag rázem přišel nejen ?o svého

nejvyššího představitele ↓ / ?ale zároveň ?o muže do kterého fanoušci → / kladali velké naděje ↓ ///

A: ?i poslední prázdninový víkend ?umírali na českých silnicích lidé ↓ / celkem jich bylo devět ↓ / několik dalších včetně dětí bylo těžce zraněno ↓ / příčiny nehod +sou přítomností stejné ↓ / vysoká rychlost nepozornost ?i bezohlednost řidičů ↓ ///

B: ?evropa sleduje vřolící přípravy na ?už druhou letošní panovníčkovu svatbu ↓ / tentokrát v monaku ↓ / ženit se bude kníže ?albert který si bere dlouholetou přítelkyni ↓ /

A: ?a ?i tentokrát půjde ?o velmi sledovanou společenskou ?událost ↓ / na svatbě se sejdou celebrity ?a korunované hlavy s celého světa ↓ / bratří princ vilijem a jeho žena kejt kteří měli svatbu na konci dubna ?ale budou xibjet ↓ ///

B: ministr zdravotnictví chce ?omezit drahá vyšetření ↓ / počet magnetických rezonancí ?a tomografií jejich provoz stojí stát miliardy → / se totiž za poslední roky stonásobil ↓ / nemocnice si přístroje pořizují naprosto nekontrolovatelně → / ?a tak dochází k paradoxním situacím ↓ / zatímco někde musí pacienti čekat na vyšetření dny nebo ?i týdny → / jinde mají přístroje nevytřžené ↓ / podle serveru ?ihnet cé zet za to můžou především politici ↓ ///

A: lídři vládních stran f tuto chvíli jednájí f kramářovje vily ↓ / snaží se ?ukončit spory f koalici ?a ?uzavřít jednání ?o koaličním dodatku ↓ /

B: na místě je ?i naše kolegyně tereza matisová ↓ / terezo dobrý večer → / jak jednání pokračovala ↓ ///

B: terezo díky za nejčerstvější ?informace no ?a mi pokračujeme dál ↓ /

A: ?a teď tady máme dobrou správu pro řekni kteří dluží bance peníze ↓ / další dvě české banky snižují tresty pro nepláče ↓ / níší začnou být ?ot prvního července sankční

úroki → / ješ platí ti kteří nesplácejí svoje pújčki ↓ / v některix přípalex pújdou dokonce ?o dvacet procent dolú ↓ ///

B: na zahrátky v marijánský lánžný zaútočili šneci ↓ / ?utekli místnímu podníkatele který je xoval pro ?opxoďní ?účeli ↓ / jedná se ?o hlemíždě kropenatého který je ?oblíbenou poxoútkou třeba ve franciji ↓ /

A: xovateli se ?ale šneci vimkli z rukou ?a každé ráno jiy zahrádkáři f ?okolí pozbírají několik stovek ↓ / teď jen doúfají že se šneci nepřemnoží ?a nezačnou páxat ještě vječí škodi ↓ ///

B: kurijózní nehodu dvoú motorek mohli sledovaď_ďiváci při ?amatérský závodex na ?okruhu ve francouském maňikúr ↓ / dva zavoďní stroje se tam do sebe zaklesli ?a začali se nekontrolovatelně točit f kruhu ↓ / jesci své motorki mohli pouze sledovat ↓ / skrotit je ?a pokračovat v závodu ?uš ?ale nedokázali ↓ / na celou situaci se teť můžete poďívat bez dalšího komentáře ↓ ///

B: počti cukrofkářú vírazně rostou ↓ / podle brický vjetcú je na celém svjetě třista čtiřicet sedum milijónú lidí tǔpících cukrofkou ↓ / za posledních třicet let se taki jejix počet více než zdvojnásobil ↓ / pacijeňti si přitom za nemoc **múžou** podle lékařú vječinou sami ↓ / na viňe je toťiš nezdraví životní stil ?a rostoucí ?obezita ↓ ///

A: sever spojenix státú se potíká z nejhoršími záplavami za posledních sto třicet let ↓ / rozvoďřená řeka sǔz vihнала f severní dakotě z domovú nejměňe dvanáct tisíc lidí ↓ / do této xvíle je pod vodou ?asi čtiři tisíce domú ↓ / záplavi spúsobilo rixlé táňí ?obrofského množství sňehu ve skalistý horáx ↓ / situaci pak ještě zhoršili silné dešče f posledních tídnex ↓ ///

B: ?a krimi správi s patrikem kajzrem začínají ?už zhruba za tři ?a čtvrt minuti ↓ ?určíte se dřívejte ↓ /

A: ?a hodina plná ?informací pak pokračuje dále → + soux tadi na řadě ví ?aj pí správi
mi se loučíme děkujeme vám za pozornost ?a přejeme heskí večer ↓ /

B: příjemní neĎelní večer ↓ ///

Příloha č. 7 Fonetická transkripce TV Prima - 27. 6. 2011

Mluvčí A: Sandra Parmová

Mluvčí B: Roman Fojta

Celkový čas: 26,3 min

Čas promluvy: 4,1 min

A: havárie na dálnici dé ?osum ↓ řidič **nákladáku** nesklopil korbu ?a narazil do mostu
↓ /

B: mladí ?egiptan lákal turisti ↓ f kleci bojoval se lvem ↓ /

A: gdiš padne vláda → ?ó dé ?es nebude xtít novou koalici z vjecmi veřejnými ↓ ///

B: příjemní večer na primně začíná hodina plná ?informací ↓ / správami vás provedou
sandra parmová ?a roman fojta ↓

A: dobrí večer ↓ /

A: řidiči na teplické dálnici dé ?osum dnes potřebovali → / pořádně pevné nervi ↓ /
cestu do prahi jim totiž skomplikovala kurijózní nehoda ↓ řidič nákladního ?ařta se
nevešel pod most ?a jeho část se tag zřítíla na dálnici ↓ / jen zázrakem za ?ařtem které
kus mostu střhlo nígdo nejel ↓ ?a tak se našťestí nič horšího nestalo ↓ ///

B: napjetí ve vládě **dál+** roste ↓ / premiér petr nečas dnes řekl že pokud vjeci veřejné
vipoví koaliční smlouvu → / f kabinetu definitivně skončili ↓ / novou dohodu ?uš
premiér s věčkaři ?uzavírat nehodlá ↓ tímto prohlášením tag zřejmně nadobro rosekl
nekone+ nekonečné koaliční spori ?o to → / jag bude vláda dál fungovat ↓ / na potpis
dodatku koaliční smlouvi který bi měl spori viřešit → / zbívají ?uš jen tři dni ↓ ///

A: požadavek věčkařů který ?otřásl koalici se tika hlavně státního rozpočtu ↓
konkrétně jí vadí pláni **škrdů** škrťů v dopravje ve školství ?a zmñeni daňí ↓ jestli mají

vítka věčkarů také podporu odborníků nebo zůstávají ve svém boji osamoceni
z+ ištvovala naše reportérka lenka pastorčáková ↓ ///

B: f česku řadí falešní komíníci ↓ / opxázejí domi a nabízejí revize komínů které
+ sou poviné ↓ / nemají ale potřebná oprávnění a prokazují se falešnými kulatými
razítky ↓ ///

A: egzistují různé spůsobi jak potpořit turistický rux ↓ / o skutečně kurijózní spūsop
se pokusil jeden egiptán ↓ / abi pomohl skomírajícímu turismu který na začátku roku
vážně ohrozili protivládní protesti → vlezl do klece se lvem ↓ / postavil se tak tváří f
tvář živé šelmně a při bil dokonce připraven f souboji i zemřít ↓ ///

B: skoro šest tisíc lidí se f česku vihíba vjezení ↓ / přesto že je tam poslal sout →
vječina z nix se skrívá a někteří dokonce i v zahraničí ↓ uvedl to server řídnos ↓ /

A: otsouzení za mříže nespjexají i proto že jim za to f poctatě nic nehrozí ↓ / podle
nového trestního zákoníku který platí od začátku roku → jim sout maximálně
neotpuští zbytek trestu ↓ / žádné roki navíc ofšem nedostanou ↓ ///

B: xorvačtí námořníci zaxraňovali nedaleko ostlo+ ostrova brač jaxtu s českými
pasažéry ↓ / f silné bouři a vjetru který zvedal aš nekolikametrové vlni → začala téct
do loďi voda ↓ / záxranáři ji nakonec odvezli do přístavu a nikomu se nic nestalo ↓ /
další záxraná operace se odehrála u splitu ↓ / pjeď děti na šlapadle se nemohlo
gvůli špatnému počasí dostat k pobřeží ↓ nakonec jim pomohli místní jaxtaři ve
spolupráci s pobřežní hlítkou ↓ ///

A: u rodiného domu v havlíčkovje broďe eksplodoval nad ránem d'elobux ↓ / víbux
probudil celou ulici ↓ na místo museli přijet hasiči ↓ okolím se totiž nesl velmi hustí
dím ↓ / spekuluje se hnet o několika motivex eksploze ↓ / mohlo jít o običejnou
klukovinu a také třeba o viřizování účtů ↓ ///

B: k palestinské gaze míří další flotila až deseti lodí s humanitární pomocí ↓ / ?izrael který víhlásil kolem území námořní blokádu ale tvrdí že je nenexá projet ↓ na moři tak hrozí další střet mezi ?izraelskou armádou a ?aktivisti ↓ / při tom posledním před rokem zemřelo nejmíň devjed lidí ↓ ///

A: f ?esku rixle přibívají zadlužení senijoři ↓ / ?úvjerové firmi nebo podomní prodejci často zneužívají jejíj dúvjeřivosti ↓ a nexávají je podepsat velmi nevíhodné smlouvi ↓ /

B: zarážející je ale ještě jedna vjec ↓ / za dluhi dúxotců často stojí jejich vlastní příbuzní ↓ / mnozí senijoři si tak místo klidného stáří dočkají jen egzekuce ↓ ///

A: díky vám našim d'ivákům se podařilo zaxránit psa který bil tři dni zavření f ?autě ↓ / při visokíx teplotáx hrozilo že nepřezije ↓ / na plzeňské sídliště proto vijel náš štáp který ?okamžitě zavolal policisti ↓ / ti psa s ?autá visvobodili a majitele ?upozornili na to že porušuje zákon ↓ / nepodařilo se jim fšak prokázat tírání a tag mu psa museli zase vrátit ↓ ten tak možná ?opjet skončí f ?autě ↓ ///

B: zemi právě f tuhle xvíli jen velmi těšně míjí ?asterojt ↓ / podle ?astronmú ale nepřectavuje žádné nebespečí ↓ / podobná tělesa se tag blíska k naší planetě dostanou jen zhruba jednou za deset let ↓ ///

A: a krimi správi z bárou kozákovou začínají už za tři a půl minuti dívejte se ↓

B: ?od nás je to fšechno → heskí večer ↓

A: dobrí večer ↓ ///

Příloha č. 8 Fonetická transkripce ČT 1 – 27. 6. 2011

Mluvčí A: Marcela Augustová

Mluvčí B: Roman Pistorius

Celkový čas: 30 min

Čas promluvy: 5,95 min

A: exkluzivní listování dodatkem koaliční smlouvi ↓ / vláda --- své plány na celé roky
↓ / rospat jí přitom hrozí už za tři dni ↓ /

B: mezinárodní zatíkač na plukovníka kadáfího ↓ / trestní tribunál v hágu ho viní ze
zločinu proti lidskosti ↓ /

A: opoxodi český vjetnamců ve stínu mafije ↓ / platí jí až čtyřicetiprocentní výpalné ↓
/ policije je bezmocná ↓ ///

B: +ste f událostex ↓ dobrí večer ↓

A: ?i ?ode mne ↓ ///

A: na jedné straně riziko rospadu vlády v horizontu tří dnů kvůli škrtům v dopravě a
školství ↓ / na druhé velmi podrobní dodatek koaliční smlouvi ↓ / v níž se strany
srodují na řex dlouhodobých reformách ↓ / česká televize má dokument v ruce ↓ /
?opsahuje nejradikálnější změny daní zdravotnictví nebo důchodů za posledních dvacet
let ↓ ///

B: zbabjelost ?i zrada ↓ / taková slova co by reakci vivilal ?ivan hašek svím ?odxodem
s čela tuzemského fotbalu v médiích → / ?i mezi svazovými funkcionáři ↓ /
nejoblíbenější sport_tet podle mnohých mívá spátka do časů nejznámější korupční
?aféri ↓ / symbolizované kapřičky a prodáními zápasů ↓ ///

A: parlament f ?aténax jedná ?o nepopulárních reformách ↓ bes kterix zemi hrozí bankrot ↓ / pokut neprojdou řekové **múzou** zapomenout na další sumu ze záchráné půjčky poskytnuté ?evropskou ?unijí ?a mezinárodním mřenovím fondem ↓ /

B: hlasovat se bude f ?úterí ?a ve středu ↓ / ?odbori proto na ?oba dni plánují generální stáfkú ↓ / ?oxromí mimo jiné leteckou dopravu ↓ / na ?ostrovi přitom jen zítra míří zhruba dva tisíce českix turistú ↓ ///

A: zatikač na libijského vítce mua mara kadáfího vidal mezinárodní trestní souť ↓ / platí ?i na jeho sina sajfa ?isláma ?a na šefa tamní rozvjetki ↓ / podle žalopce se podíleli na ?útocix proti ?otpúrcúm režimu které ?ot púlki ?února zaplatilo životem nekolik tisíc lidí ↓ / kolem ?osmiset tisíc dalších přišlo ?o domovi ↓ / nebo ze zemře ?uteklo ↓ ///

B: ?obvodní souť pro prahu čtíři čelí ?alkoholovému skandálu ↓ / podle svjetkú jedna ze souťkíň vedla jednání ?opilá ?a po stížnosti ?účastníkú řízení ?odmítla dexovou skoušku ↓ / ?odmítá se **taki** vijáďřit k ?obviňení ↓ / nadřízeňi xistají trest → / ministerstvo kárnou žalobu ↓ ///

A: jasné slovo ministerstva dopravi g dostavbje dé ?osmički žádá hejtmanjka ?ústeckého kraje jana vaňhová ↓ / ?obává se že stát xce peníze s ?evropskix fondú ?určené pro **tuhle** silnici po?užit na ?opravu dálnice mezi prahou ?a brnem ↓ / podle ní bi se ?ale spíš mnel snažit dokončit to → / co ?uš mnelo bít dávno hotové ↓ ///

B: ?ot přištího roku xce stát vipláčet potporu ve hmotné nouzi prostředňictvím specijální platebňi karti ↓ / jak pišou hospodářské novini nepújde s ní hradit ?alkohol ?a cigareti → / peníze na ní nevidá ?aňi bankomat ↓ / podle ?odhadú ministerstva práce ?a socijálníy vjecí bude ?už v roce dva tisíce dvanáct mezi lidmi ?osumset tisíc takovix karet ↓ //

A: víkoná rada ?ó dé ?es zrušila rozhádanou ?oblastní ?organizaci f praze jedna ?i fšexni místní buňki ↓ / strana se tam rospoltíla na dva zhruba stejné silné tábori které se nebili sxopné na ničem dohodnout ↓ / zdejší politici se **taki** podle kritikú zapletli do podezřelíx případú což sráželo volební výsledki ↓ //

B: západočeská lázeňská mňesta připravují společnou žádost ?o zápis na seznam památek ?unesko ↓ / karlovi vari marijánské ?a fraňtíškovi lázňe se xtějí spojit ještě s dalšími svími ?evropskými protějški ↓ / ?abi mňeli **vječí** šanci ve snaze ?uspjet ↓ //

A: nejen generální ředitel saski ?i celé přectavenstvo loterijní firmi mňelo zaručené velkorisé podmínki ↓ / namátkou visoké ?otstupné při ?otxodu s fuňkce ↓ / visvítá to ze smlouvi pro nové členi ?orgánu ↓ / jejíš podobu česká televize získala ↓ ///

B: první ?opravdoví start má za sebou noví českí letoun ↓ / vznesl se nat kunovice ↓ / ?ukážeme vám jak vipadá co ?umí ?a jak se nad zemí choval ↓ / v reportáži za moment ↓ /

A: jedna jako druhá → / šedé nelákavé ↓ / tak mají novje vipadat cigaretové krabičky f ?austráliji ↓ / jak se na protikuřácké tažení tamní vládi dívají tabákové firmi ↓ / **taki** ?otpovíme ↓ ///

A: ?é vé padesát pjet ?en ?auđbek ↓ / po čtyřiceti rocíx první f tuzemsku virobené dopravní letadlo ↓ / prototyp se poprvé vznesl do vzduxu f kunovicíx ↓ / podle konstruktérú jde ?o stroj pro těžko dostupné teréni ↓ hlavňe f ?áziji ?africe ?a jižní ?americe ↓ ///

B: f česku se znovu začíná rozmáhat vibírání vípalného ↓ / konstatuje to správa policejního ?útvary pro ?odhalování ?organizovaného zločinu ↓ s tím že zvlášť → / rozšířené je mezi vjetnamci ↓ / jak napsale **ledové** novini mafije si najímá specialisti s vojenskím vícvikem ↓ / kteří zajišťují že se ?uvnitř ?azijské komuniti → / dodržují nepsaná pravidla ↓ ///

B: čtyři bývalí vůdci rudých kmérů se v kambodži spovídají z genocidy mučení a zločinu proti lidem ↓ / marksistický režim poloně rozpoutal v sedmdesátých letech minulého století teror → / který si připsal přes dva miliony obětí ↓ ///

A: pětadvacet let vězení za vlastizrady a dezerci dostal u moskevského soudu někdejší ruský špión alexandr potějev ↓ / v nepřítomnosti ↓ / momentálně žije ve spojených státech ↓ / jeho informace přivedli američané ke spícím agentům moskvi ↓ / a rozpoutali největší vzvječskou aféru od dop studené války ↓ ///

B: nejmén dvacet devět zraňených si vižádali štěti demonstrantů s policií v italských alpách ↓ / odpůrci nového tunelu pro vysokorychlostní vlak s turína do lijonu tam bránili zahájení stavby ↓ / policisté je rozehnali ↓ / stavbaři musí tubu začít razit do konce června jinak přijdou o vysoké evropské dotace ↓ //

A: rovnou miliardou eur investuje francie do rozvoje jaderné energetiky z níž získává osmdesát procent proudu ↓ / podle prezidenta sarkozie půjde většina peněz na bezpečnost elektráren a vývoj reaktorů čtvrté generace ↓ / německo a itálie o atomu naopak ustupují ↓ //

B: v přepočtu víc než za třicet jedna miliónů korun se vedražila červenočerná bunda majkla žeksna ↓ / spěvák ji mňel na sobě ve slavném klipu k hitu triler ↓ / na aukci našli kupce i některé umňelcovi paruki nebo legendární rukavice ↓ //

A: tabákoví gigant filip moris se xistá zažalovat austráliji kvůli cigaretovým krabičkám ↓ / tamní nekompromisně protikuřácká vláda → / z níy hodlá otstraňit barvi i znaki víropců ↓ / tak aby spíš odrazovali → / než lákali ↓ ///

B: nový vístražní systém pro vlakové přejezdi viuzívající družici → / skouší správa železniční dopravní cesty ↓ / k jeho ukásce si vibrála nebezpečné místo v hratci králové břežhrade ↓ / srážku vlaku s autobusem tam přet osmi leti nepřezili čtyři lidi ↓ ///

A: příběh nikolase vintna → zaxránce šestiset šedesát devíti židofskiy d'et' míří do českých škol ↓ / jako živá součást dějepisu ↓ / film mateje mináče nikiho rodina má ofšem ambici být nejen pilotním projektem ale trvalou kapitolou osnof ↓ ///

B: tolik poňdelní události ↓

A: ve sportu třeba vimbledon s úspěchem petri kvitové ↓ kromě jiného samozřejmě ↓

B: a zítra f sedum večer → / nasxledanou ↓ ///

Příloha č. 9 Fonetická transkripce ČT 1 – 28. 6. 2011

Mluvčí A: Marcela Augustová

Mluvčí B: Roman Pistorius

Celkový čas: 30,6 min

Čas promluvy: 6,7 min

B: školství vnitro ?obrana ↓ nejvječtí ?objeti miliardovix škrtú v dalšix letex ↓ česká televize ?ekskluzivne získala pláni ministra financí ↓

A: desetiletí trest pro bývalého fotbalového šéfa xvalofského ↓ za miliardoví podvot má jít do vjezeňi z dalšími čtyřmi muži ↓

B: korupce f přímém přenosu ↓ právníg zlínské firmi skončil f pouřtex → gdiš se pokusil ?uplatit ?insolvenčního správce ?a fše natočila policije ↓ ///

A: ?osum?advacátí červen zaxicení českou televizí ↓ /

B: začali ?události ↓ dobrí večer ↓ /

B: ministr mirosław kalousek xistá na příští rok velmi tvrdé rozpočtové škrti ↓ / podle dokumentu který se podařilo české televizi získad bi jen školství mňelo do roku dva tisícé čtrnáct přijít ?o rekordňix tři?atřicet milijart ↓ / ?úřad ministra dobeše varuje že to povede ke kolapsu celého systému vzdělávání ↓ / s poctatně menčí částkou se budou muset virovnat ?i resorti ?obrani ?a vňitra ↓ ///

A: po letex soudu prvňí verdikt ↓ bit' nepravomocníx ↓ / bývalí přeceda fotbalového svazu fraňtišek xvalofskí dostal deset let vjezeňi ↓ / čtyři spolu?obžalovaňi pak sazbi ?ot šestí do ?osmi rokú ↓ / za to že koncem předminulé dekádi podvedli komerční banķu ?a vilákali z ní půl druhé milijardi ↓ ///

B: českí vírobek ↓ / nová známka zaštitěná potravinářskou komorou která má lidem zaručid že si ?opravdu kupují zdejší potravini ↓ / zatím se k ní přihlásilo ?asi patnáct

firem ↓ / ?aféře s poslední dobi vedou celou ?evropskou ?uniji k tomu ?abi vyžadovala přesnější značení surovin ↓ / ?etiketi nesmí bíd zavádeující musí být čitelné ?a mají ?uvádeť třeba ?i nutriční hodnoti ↓ ///

A: řecko blokuje ?osum?ačtřicetihodinová generální stáfk ↓ / protest proti padajcím platům → / ?a daňím ?i nezaměstnaností které míří přesně ?opačným směrem ↓ /

B: ?úsporní plán musí vláda f parlamentu prosadit do čtvrtka ↓ / jinak nedostane dvanáct miliard ?eur pomoci ?a zadlužená země skrakuje ↓ ///

B: střelce který fčera večer zasáhl čtři lidi f prašský modřanex dnes ?otpoledne **krimalisti** ?obvinili s pokusu ?o vraždu ↓ / při ?útku byl zdrogovaný ?a ?opilí ↓ / ?i proto ho višetřovatelé mohli vislexnout ?aš ?otpoledne ↓ / prož bezhlavje pátil po kolem + doucix → ?ale nevisvjetlil ↓ ///

A: po dvanácti letech se tuzemská ?armáda stahuje s kosova ↓ / ?ot června devadesát devjet prošlo mezinárodní misí káfor pod velením nato → skoro devjet tisíc čexú ↓ / celkem vojsko působilo na balkáne dvje desetiletí ↓ / teť tam končí definitivně ↓ ///

B: cena ?elektřini bi příští rok mohla vzrúst ?aš ?o deset procent ↓ podnikům dokonce ?o čtrnáct ↓ / to fše f případě že vláda zdražení způsobené převážně příspěvkem na fotovoltajku nenahradí miliardami z rozpočtu ↓ / ?energetický regulační ?úrat ?ale kompenzace ?očekává ?a reální rúst bi měl podle něj být na ?úrovni tři ?a púl procenta ↓ //

A: neš se sňemovní mandátová ?a ?imunitní výbor vijádří k případnému vidání poslanců škárki ?a bárti → / xce policejní spis který mapuje zatím neprokázané ?úplatki za vjernost ve vjecex veřejných ↓ / ?aňi pag **nebude** rozhodnutí konečné ↓ to musí ?udelet celá dolní komora ↓ //

B: patnáct procent dětí se necítí šťastnými ↓ / ?ukazuje výskum národního ?institutu dětí ?a mládeže ministerstva školství ↓ / zaměřil se na to → co dělají školáci v době volna ↓ / co je ?ovlivňuje ?a jak vnímají ?okolí ↓ ///

A: nejvyšší státní zastupitelství prostuduje případ ?eksministra drobná podezřelého s korupce na státním fondu životního prostředí ↓ / vižádalo si fšexni potkladi ?a podle něj rozhodne ?o případné kontrole ?uš ?uzavřené kauzi ↓ / žalopci ?a policije se v ní dostali do sporu ↓ / na čí pokin se vjec ?otkládá ↓ //

B: vjehlasní pjeveckí soubor bambini di praga po ?osumatřiceti letex končí ↓ / naposlet koncertuje právje teď ↓ / podle vedoucí blanĳi kulinské těleso poškodila ?i ?aféra jejího sina bohumila ↓ / ?otsouzeného za zneužívání zboristek ?a minulí tıden podmınečne propuštěného z vjezení ↓ / nehlásili se nové členĳi ?a gde neňi dorost → nedá se pokračovat ↓ /

A: **kriminalistı** ?odvolali pátrání po sedmiletém denisu moré hledaném ?ot poñdelního večera ↓ / babička hoxa ?otpoledne předala socijálním pracovníkům f ?ústı nad labem ?a podle dostupných ?informací požádala → / ?abi jí ?úřadi vnuka svjeřili do péče ↓ / policistı se ?obávali že ho ?unesla do zahrañičı ↓ / v minulostı ?uš se ?o to pokusila ↓ ///

B: česko zažívá jednu z nejrosáhlejšıy vodárenských ?operací ↓ / kvůli stavbje dálnice dé tři musı firmı bjehem čtiřiadvaceti hođin přeložit ñkolikakilometrovı ?úsek hlavní tepni ↓ / která voduž zásobuje desetıtısíce jihočeských rodin ↓ / dodavatelé s přectıhem naplñili fšexni záložní zdroje ?abi mñesta na trase ñijag ne?ohrozili ↓ / zatím je zásobování plinulé ↓ ///

A: ?a co nabıdneme dál ↓ / třeba pohlet na budoucnost ?ou tú ?arění ↓ / najde se kupec pro stavbu za šest miliard ↑ / ?a co gdiš ne ↑ / ?otpovjed' za moment ↓ //

B: ?a **taki z+iš**teňi že ?i v **jednadvacátém** století se potíkáme s ?otrokářstvím ↓ / jestli správa ?amerického ministerstva zahraňičí míří kriticki ?i na česko → / řekne reportáš ↓ ///

A: přímo při činu xitili detektivové právníka který předával ?úplatek ↓ / za třičtvrté milionu se snažil ?umazat dlux ?a domoct se mimosoudňního virovnáňi mezi dvěma společnostmi ↓ ///

B: vjeřitelé firmi bestsport provozovatelé ?ou tú ?aréni rozhodli ?o reorganizaci firmi ↓ / její součásti bi podle zástupce jednoho z nejvječiy vjeřitelú mňel být ?i prodej vysočanské hali ↓ / právje ta stáhla ke dnu sasku ↓ ///

A: do čtyř let ?až dvojnásobní ?objem ?opxodú plánují německo s čínou ↓ / vzájemné transakce se mají višplhat na dvjesté milijart ?eur ↓ / premiěra veňtija pá doprovází na komerčňix námluváy v berlíne třináct ministrú ↓ / protesti ?oxráncú lickix práf je neminuli ↓ ///

B: dvacet sedum milijónú žen mužú ?a d'etě patřij k ?objetem novodobého ?otrokářství ↓ / číslo ?uvádí pravidelná správa ?amerického ministerstva zahraňičí ↓ / svoji černou listinu letos rošširilo ?o jedenáct zemí které proti ?opxodu s lidmi ?a zotročováňi nečelají dost ↓ / zhoršené hodnocení dostalo ?i česko ↓ ///

A: sto bježencú ?unesli na jihu meksika ?ozbrojeňi geňkstřij gdiš přepadli nákladňij vlak kterím se ?upřxlíci snažili dostat do spojenix státú ↓ / podobní ?osut potkává každí rok tisícé středo a jiho?američanú ↓ kteří virářejij do ?ú ?es ?á za prací ↓ / pokut je rođini nevikoupi → / vjeřitelé je neváhají zabít ↓ //

B: ?oblast ?afrického rohu sužuje nejhoršij suxo za posledňix šedesát let ↓ / podle zástupců ?ó ?es ?en se ?aš deset milijónú lidí ne?obejde bez humanitární pomoci ↓ / ze somálska ?uš kvúli nedostatku jídla hromadňe ?útíkají lidi do soušedňij keňi ?a ?etijopije ↓ / ?i tam ?ale panuje krize ↓ //

A: saucká ?arábije začne příští týden stahovat vječinu svíx jednotek ze soušedního bahrajnu ↓ / vislala je f púlce března ↓ na žádost tamního monarxi → / ?abi ?uđelali přítrš po?uličním demonstracím ↓ / ti se ?inspirovali revoltami f ?egipte ?a tunisku ↓ //

B: **policistí** f praze znovu zasahovali f ?amstrđam šopu ↓ / kvúli podezřeňí na prodej sintetický drok zavřeli ?opxot f sajřtovje ?ulici ↓ / zabavili tam stofki **sun+** suvenírú které bi podle ñix mohli ?opsahovat zakázané látki ↓ / ?od ledna je to ?uš ñekolikátí přípat podezřeňí na prodej narkotek ↓ ///

A: s prázđninami ?operátoři zlevňují volání s cizini ↓ / za minutu skoro ?o dvje koruni ↓ / tíká se to ?ale jen zemí ?evropské ?unije ↓ / f těx dalších → třeba f ?oblíbeném xorvatsku → / je často výhodnější předplacená karta místních komunikací ↓ ///

B: s ?událostí fšexno → /

A: pjekní leňní večer ↓ /

B: ?uvidíme se zítra → / nasxledanou ↓ ///

Příloha č. 10 Fonetická transkripce ČT 1 – 29. 6. 2011

Mluvčí A: Marcela Augustová

Mluvčí B: Roman Pistorius

Celkový čas: 30 min

Čas promluvy: 7,1 min

A: zásax teroristů f sřci ?afgánistánu ?a nejmín třináct ?objetř ?útočníkú s talibanu ↓ /
česká televize ?ekskluzivně natáčela v baště radikálního hnutí ↓ //

B: zácpi ?unaveňi řiďiči ?a proto častějři bouřačkú ↓ / na silnicích startují kritické dni ↓
//

A: vláďní ?ano ?individuálním penzijním ?účtům ↓ / lidem ?umožňi převést část
dúxdového pojištění do soukromích fondů ↓ //

B: středa ve svjetě ?i f česku ↓

A: vítejte f ?událostex ↓ /

A: nejmín třináct lidí zabili ?afgánčtř talibanci při ?útokú na hotel ?interkontinentál f
kábulu ↓ / přímo f centru zemně ?a metropole ?udeřili poprvé ?ot klíčového projevu
→ / v němř prezident ?obama ?ohlásil postup stahování ?americkýx vojákú ↓ /
devítičlené teroristické komando se podařilo zneřkodňit ?ař po celonočním boji ↓ /

B: vůbec nejhorři je situace v baště talibanu na samém jihu zemně ↓ / jak ?ukazuje
?ekskluzivní reportáš našeho spravodaje mixala kubala → / v bespečí nejsou koaliciňi
vojáci ?aňi v besprostředňi blískosti svích ?opevňených základex ↓ ///

A: za válki f ?afgánistánu ?iráku ?a pakistánu zaplatř ?američaňi přes čtři bilijoni
dolarú ↓ / sumu vičířlili vířkumňici z braunovi ?univerziti ?a zahrňuli ?i některé
?opomíjené nákladi ↓ / třeba péči ?o zraňené veteráni ↓ / prezident ?obama dotetř
?operoval zhruba se čtvřtinovou částkou ↓ //

B: ?otstupné podle ?otpracovaníx let vípovjet' ?i za porušení režimu na nesxopence → / práce na dobu ?určitou maximálně šest let ?u jedné firmi nebo možnost půjčování zaměstnanců ↓ / takové novinky v zákoníku práce sxválila vláda ↓ / ?odborům se nelíbí → ?opozici se nelíbí → / zaměstnavatelé + sou spokojení ↓ ///

A: vláda **taki** kívla na další tři reformní zákoni ministra hegra ↓ / stanovují jasnější pravidla poskytování péče ?i specializovaníx víkonů ↓ / ?umnělého ?oploďnění kastrací nebo změn pohlaví ↓ / spřesňují **také** podmínki pro záxranáře ↓ / ti budou moct fstupovat do cizíx ?objektů nebo žádat pomoc ?ot ?opčanů ↓ ///

A: ministr **taki** mňení říditele prašského ?ikemu ↓ / kvůli správám ?o neprůhledném hospodaření vipsal víbjerové řízení na nového šéfa ↓ ///

B: přípat souťkiňe podezřelé že minulí tیدن vedla jednáňi ?opilá provjeřuje ministerstvo spravedlnosti ↓ / mimo jiné bude **z+išťovat** jestli její nadřízení vjedeli ?o problémex s ?alkoholem ?už dříf ↓ / ?objevují se totiž prvňi stížnosti lidí kteří ?u dagmar křišťanové spor prohráli ↓ / ?a teť tvrdí že její rozhodování bilo ?ovlivněné ?alkoholem ↓ ///

A: řečtí poslanci tesně sxválili ?úspori které mají ?odvrátit bankrot ↓ / zvíší se daňe ?omezí vídaje ?a sprivatizují podňiki se státní ?účastí ↓ / bes toho bi zemňe nedostala další půjčku zvenčí ↓ / davi na námňestí přet parlamentem bouřlivje protestovali ↓ / někteří z demonstrantů drancovali → / jiní se prali s policijí ↓ / ?osumnáct jix ?utrpjelo zraňení ↓ / šrám má **taki** devatenáct ?oxránců pořátku ↓ ///

B: česká metropole patří f pomňeru čistí plat cena bidleňi mezi nejdraší f ?uniji ↓ / zatímco v berlíňe dá němec za stometroví bit necelý devjet průmňerníx ročníx platů → / čex f praze jix potřebuje sedumadvacet ↓ / částki vixázejí z dat ?eurostatu ?a mezinárodňíx realitňíx kanceláří ↓ ///

A: počínaje zítřkem výrazně zhoustne provoz nejen na českých silnicích ↓ / auta zaplní
?i hlavní tahi k mořím ↓ / tuzemská policie přidává hlítki → / varuje → / právě
bjehem prázdninových cest řidiči častěji bouřají f protisměru nebo kvůli únavě ?a
taki radí ↓ / na dlouhou trasu se ?určitě nevidávat f pátek ↓ ///

B: policie pátrá po střelci který brzi ráno těšce zraňil dva muže před brněnským
hlavním nádražím ↓ / ?oba +sou f kritickém stavu v nemocnici ↓ / podle svjetků
pozdejšího ?útočníka ?optěžovali ?a tím ho zřejmě viprovokovali ↓ / višetřovatelé tet
prohlížejí záznamy bezpečnostních kamer ↓ //

A: f kauze právníka zlínské firmi skvēr trensekš? který ?insolvenčnímu správci
vjeřitelské ?arxi grup nabízel statisícoví ?úplatek → / má policie noví dúkas ↓ /
zajistila šest milijónú korun které mñeli být sníženou splátkou dluhu ↓ / jádrem sporu
přítom nebil parkovací dům zlaté jablko jak českou televizi milně ?informoval státní
zástupce → / ?ale sousední kancelářská budova ↓ //

B: **nejvečší** kontrola za posledníy dvacet let ?ukázala že na padesáti ?úsecích
celostátních ?i regijonálních tratí +sou povolené šroubi které mají držet kolejnice ↓ /
nejhorší situace je na jižní moravje ↓ / ?oprava problémových ?úsekú b? mñela být
hotová do konce září ?a bude stát sto padesát milionú korun ↓ //

A: navzdori vládním zárukám ?a dlouholeté přípravje se ?ústřední vojenská
nemocnice f praze → / nedočká nových pavilonú ↓ / první pépépé projekt založení na
spolupráci státu ?a soukromích ?investorú se nezdařil ↓ / česko za něj přesto zaplatí sto
čtiřicet pjet milijónú korun ↓ ///

B: **neo +veklé** rozhodnutí vidal mñesckí ?úřad v loynex ↓ / matce která s pánvičkou
v ruce bránila napadeného sina → vimñeřil pokutu patnáct korun ↓ / ?úředníci
poxibeň ?odmítají ↓ ///

A: f praze vůbec poprvé koncertuje ringo stár ↓ / něgdejší bubeňík bítls ?a jeden ze dvou brouků kteří žijí ↓ / levák povjestní tím že ?usedá za soupravu → / ?určenou pravákům ↓ / f kongresovém centru zahraje písne legendární kapeli ?i vlastní skladbi ze sólové ?éri ↓ ///

B: vrchní soud definitivně ?ukončil letitou kauzu společností há systém ↓ / ?a fšexni které firma připravila ?o ?úspori ?a bidlení jim nepostavil ?a překvapil ↓ / manažeři nepůjdou do vjezeňi ↓ / detajli za moment ↓ //

A: na konci rospředeme ?osut soxi kterou si ?objednali ?a ?instalovali v hrací králové ↓ po pár mñesícix se přestala líbit ↓ / co te' s ní ↓ //

B: vláda sxválila další část duxodové reformi ↓ / každý gdo projeví zájem si bude **moc+** přes socijální pojištění spořit f soukromix fondex ↓ / zároveň kabinet petra nečase zvedne státní příspěvki ?u penzijního připojištění ↓ ///

A: námñestek na každém ministerstvu ↓ / jeden s požadafků který má vjecem veřejním zaručit dodatek koaliční smlouvi ↓ / právě na **tomhle** dokumentu te' visí ?osud vládi ?a ?ultimátum nejmenčí strani vipřší zítra ↓ / dvje vé xtějí své lidi dostat ?i do vedeňi státnix ?a polostátnix firem ↓ ///

B: hořká tečka za kauzou há systém ↓ / bývalí vrcholní manažeři vitunelované společností ?odešli ?ot soudu s podmínkami ↓ / ?odvolací vrchní soud jejix podíl na miliardovém podvodu sice ?uznal ↓ / trest jim ?ale počtatně zmírnil ↓ ///

A: ?umar bašir ↓ / vlátce súdánu po němš mezinárodní spravedlnost pase kvůli válečným zločinům → přijel na ?oficijální návštěvu čini ↓ / ta s ním ?uzavřela ?astronomické ?opxodi ↓ / že jedná z mužem který bi ve vječiňe zemí svjeta skončil kvůli mezinárodnímu zatikači ve vjezeňi → / pekingu nevaďí ↓ ///

B: francouská ministrine kristin lagardová se naposledi zúčastnila zasedání kabinetu f paříži ↓ / přesne za tíden nastupuje na pozici řiďitelki nezinárodního mñenového

fondy jako první žena v dějinách ?instituce ↓ / vstřídá dominika štróse kána který f ?u
?es ?á čelí ?obviňení ze sexuálního ?útoky ↓ //

A: ?úterním testem raket středního ?a krátkého doletu ?írán podle britů porušil
rezoluci radi bezpečnosti ?ó ?es ?en ↓ / zápat zemi podezírání že vivíjí ?atomovou zbraň
↓ / teherán to popírání ?a mluví víhradně ?o mírovém vi?užití jádra ↓ //

B: pákistánckí civilní sou? obviňil šestici členů ?elitních polovojenských jednotek renžrs
z vraždy ne?ozbrojeného muže ↓ / záznam ?incidentu z mňesta karáčí ?odvisílala
televize ↓ / to ještě víz zhoršilo ?obras tamníy bezpečnostních sil ?už tak poškozených
popraskem kolem dopadení ?usami bin ládina ↓ //

A: mňela to bít f kameňi vivedená pocta ?úspěšnému starostovi ?ulrixovi ze dvacátých
let ↓ / skončilo to ?ostudou ↓ / hradeckrálové se rozhodl vrátit skulpturu ?autorovi
staňislavu hanzíkovi ↓ / jako nevivedenou ↓ / radňice za dílo zaplatila tři milijóni ?a
použila při tom ?i příspěvků dárců ↓ / peníze ?ot ?umňelce spátka nežádá ↓ ///

B: zbívá říci jediné ↓ / díky za vaši pozornost ↓ /

A: přejeme pohodoví zbitek středi ↓ /

B: nasxledanou ↓ ///